

ГОЛОСИ
ДІТЕЙ

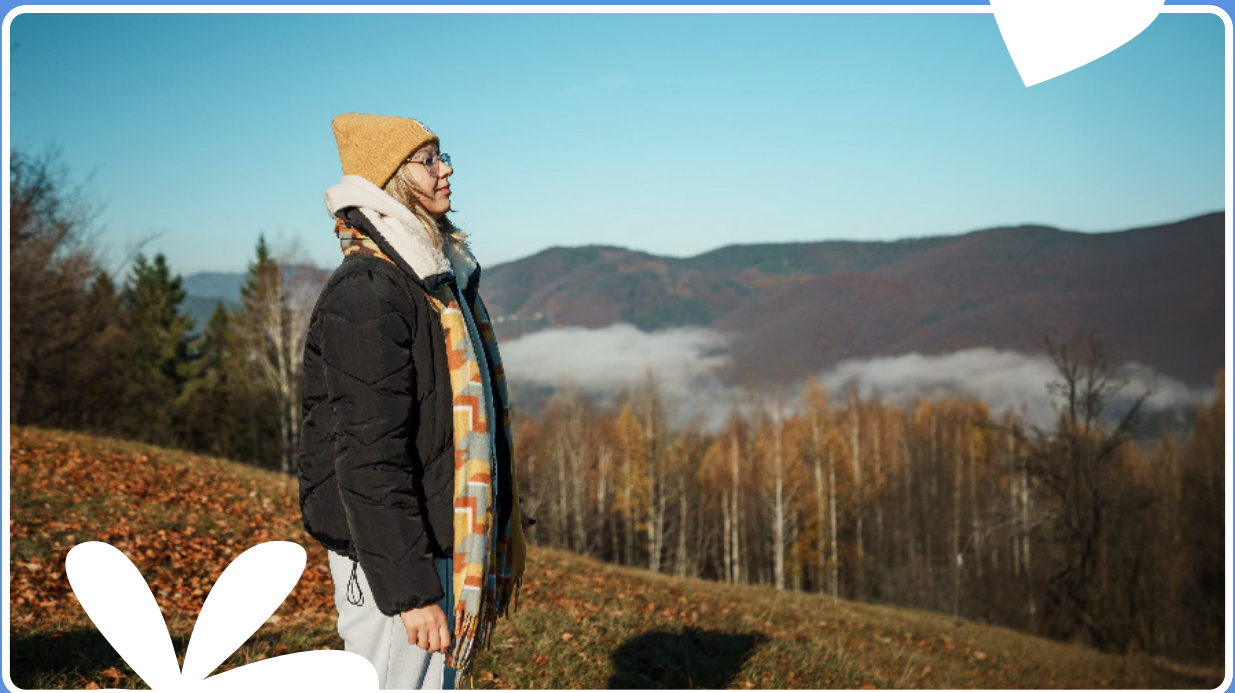
РІЧНИЙ ЗВІТ
БЛАГОДІЙНОГО ФОНДУ
«Голоси дітей»
за 2024 рік

Зміст

Вступне слово	03
Головне про фонд	04
Історія створення фонду	06
Інституційний та організаційний розвиток фонду	09
Загальні цифри за 2024 та з початку існування фонду	11
Результати діяльності фонду відповідно до стратегічних цілей	16
I. Допомогаємо дітям у подоланні кризи та зціленні	16
Маємо регіональну мережу центрів	17
Працює онлайн-допомога	20
Надаємо індивідуальну гуманітарну допомогу	21
II. Розвиток спроможності та стійкості дитини, її готовності до дорослого життя	22
Проводимо дитячі кемпи та дозвіллєві інтенсиви	22
Організовуємо мистецькі лабораторії	25
Діє програма реабілітації дітей і родин УБД, полонених та зниклих безвісти «КЕМП+»	28
Підтримуємо дітей з РАС та їхніх батьків	31
Посилення можливостей та інфраструктури для захисту, розвитку і підтримки дітей	33
Навчаємо спеціалістів	35
Розвиваємо дитячу інфраструктуру	36
Посилення голосу дитини у суспільстві	38
Проводимо дослідження, аналізуємо, формуємо бачення захисту та розвитку дітей в Україні	39
Займаємося мистецькою адвокацією	42
Маємо Дитячу креативну раду	44
Оцінка наших послуг від батьків та дітей	47
Комунікація фонду	51
Фонд у медіа	55
Фінансування фонду	64

Замість вступного слова засновників — ГОЛОС ДИТИНИ

«Зараз я відчуваю себе живою. Я потихеньку відновлююсь. Я починаю розуміти, що не все так погано. І що я з усім можу впоратися, якщо вчасно попросити допомогу. Я вивела для себе: сильний не той, хто каже: «я з усім впораюся сам», а той, хто має сміливість сказати, що він слабкий. Колись я себе загубила, а тепер знову знайшла»,

Головне про фонд

«Голоси дітей» — найбільший український фонд комплексної психологічної допомоги дітям з досвідом війни.

Майже 10 років ми всебічно підтримуємо дітей і родини, працюємо з громадами та дитячими закладами в усій країні. За цей час нашу психологічну, психосоціальну та гуманітарну допомогу отримали близько 200 тисяч **дітей і батьків**. Мережа регіональних центрів фонду діє в **10 містах** України — передусім у прифронтових.

Ми віримо, що щасливе та успішне майбутнє повоєнної України починається вже сьогодні — з підтримки дітей, які мають зростати без тягаря пережитого досвіду війни. Саме тому ми поруч — щоб підтримати їх у відновленні, розвитку й самореалізації.

«Дитинство не чекає, поки закінчиться війна. У нас немає іншого часу, щоб бути поруч із дитиною — лише зараз. Наше завдання як дорослих — допомогти їй винести з цього небезпечного періоду не лише страх чи втрати, а й відчуття сили, підтримки, моментів радості. Щоб попри все в дитинстві залишилося щось світле, що вона нестиме далі в доросле життя», — *Олена Розвадовська, співзасновниця фонду «Голоси дітей».*

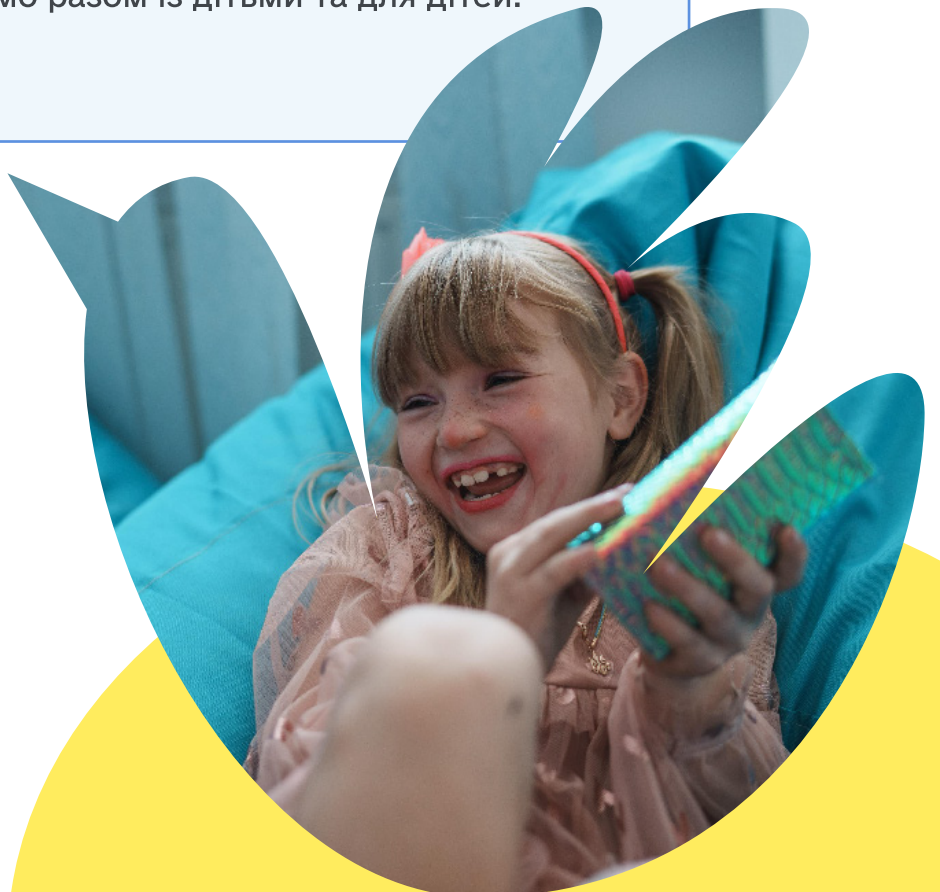
У 2024 році фонд став ще ближчим до дітей, які переживають складний досвід війни. Завдяки системному зростанню та розширенню географії підтримки нам вдалося суттєво збільшити кількість наданої допомоги. Зокрема, кількість психологічних і психосоціальних послуг зросла майже вдвічі: на 10154 дітей і 4029 дорослих більше, ніж торік. Ми відкрили нові осередки, посилили онлайн-допомогу, масштабували підтримку родин, які виховують дітей з РСА, та запустили мобільну бригаду на Сумщині. Водночас інвестували у розвиток якості: навчали фахівців, оновлювали стандарти, впроваджували цифрові системи й розробили нові політики захисту. У результаті ми не просто стали більшими — ми стали сильнішими, як інституція.

Протягом року фонд упровадив PeopleForce, CRM-систему, антикризову комунікаційну стратегію та затвердив нову організаційну структуру. Ми створили філії в Німеччині й США, що відкрило нові горизонти міжнародної присутності. Завершили дві фази проектування унікального за своєю експертизою в Україні простору психічного відновлення для дітей — «Центру дитинства». І водночас не втратили голосу дитини: він став ще гучнішим — у медіа, парламентських залах, мистецьких резиденціях і креативних проектах. У 2024 році «Голоси дітей» залишилися поруч з дітьми — і стали ще більш впливовими для світу.

Наша мета — створити умови, у яких кожна дитина буде почута, а її права — захищені.

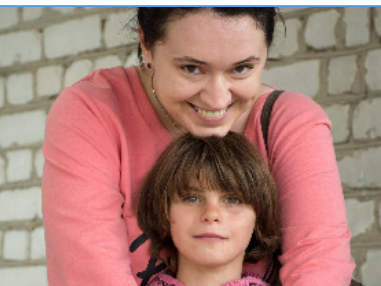
Наші цінності:

1. Ми поважаємо гідність і права дитини.
2. Усі діти в Україні мають різний досвід війни, тому важливо чути кожну дитину і вчити її зберігати контроль над тим, що відбувається, щоб не залежати від допомоги.
3. Ми віримо, що найкращих результатів у допомозі дітям можна досягти лише завдяки кваліфікованим фахівцям.
4. Залучаючи до процесу допомоги батьків, ми запобігаємо сімейним конфліктам і проблемам у подальшому.
5. Ми за майбутнє, де діти — не жертви війни, а вільні й щасливі громадяни.
6. Ми працюємо разом із дітьми та для дітей.

Історія створення фонду

2014 рік. На Сході починається збройна агресія росії проти України. Правозахисниця Олена Розвадовська розуміє, що в цьому часі вона має бути не тут, у безпечній столиці, а там, поруч із дітьми, які прямо зараз страждають у зоні бойових дій. А вже на початку 2015-го таки залишає роботу в Києві та як волонтерка переїжджає спершу до Слов'янська на Донеччині, а згодом їздить усією лінією фронту, щоби безпосередньо допомагати дітям, яких потім назвуть дітьми війни.

П'ять років Олена живе на Сході й надає допомогу місцевим мешканцям, переконуючи їх евакуюватися, шукає можливості для реабілітації постраждалих дітей, проводить з ними дозвілля, вчить мінній безпеці, самотужки вивозить у більш безпечні місця й просто стає важливою дорослою в їхньому житті. Волонтерка інвестує в цю допомогу всі свої власні кошти, а з часом їй починають допомагати друзі, або вона організовує збори для допомоги дітям.

У 2019 році до неї звертається Азад Сафаров – український журналіст і документаліст, який із початку війни знімає репортажі в зоні бойових дій, а на момент знайомства з Оленою працює над фільмом про війну. Ця зустріч стає початком не лише документальної стрічки «Будинок зі скалок» про дітей зі зруйнованого притулку, чиї долі змінилися за одну мить (у 2022 році фільм номінували на «Оскар»). Це також початок найбільшого українського благодійного фонду і їхньої з Оленою родини.

Для Олени й Азада було важливо не просто привернути увагу українців до цієї війни і світу до цієї війни, а й залучити якомога більше допомоги для дітей. Відтак створення фонду, як сталої інституції, стало нагальною потребою й дуже логічним кроком. Так, **3 грудня 2019 року** почалася вже офіційна сторінка благодійного фонду «Голоси дітей». До речі, названого в машині під час чергової волонтерської поїздки Сходом.

Коли ти один волонтер — ти лише один волонтер, у тебе дві руки, дві ноги, одна машина й одна зарплата, з якої ти можеш виділяти кошти на допомогу. А коли до тебе долучаються люди — ви стаєте командою й можете стати більшою силою.

Олена Розвадовська

На той час Олена мала знайомих чи не в кожному населеному пункті прифронту, товаришувала з багатьма тутешніми активістами й волонтерами. Так народжувалася голосна команда або, як любимо казати у фонді, команда справжніх суперкотиків.

Дивитися відео про старт нашої діяльності можна тут:

«Голоси дітей» і стали цією силою. Силою, якою рухає ідея, що дітям війни потрібно мати дитинство — безпечне, безтурботне і щасливе. І фокусом нашої організації стало надання психологічної підтримки дітям, які проживали складний досвід війни. Ми надавали індивідуальну й групову психологічну допомогу, проводили арттерапевтичні заняття на прифронтових територіях, організовували роботу мобільних психологів для дітей в інтернатах Донецької та Луганської областей.

Але з **початком повномасштабного вторгнення росії в Україну** виклики зростали в геометричній прогресії, фонд був вимушений дуже швидко масштабувати роботу, щоб працювати для дітей не лише на Сході, а також на всій території країни. Менше ніж за тиждень після початку повномасштабного вторгнення ми запустили онлайн-лінію психологічної допомоги з 60 психологами, які цілодобово приймали запити від тих, хто тривалий час ховався від обстрілів, пережив складну евакуацію з гарячих точок або зазнав поранень. Головним завданням наших фахівців було вивести цих дітей і їхніх батьків зі стану шоку й за допомогою регулярних зустрічей забезпечити їм психологічну стабільність та відчуття безпеки. Це був рекорд за швидкістю реагування на кризу.

За один ранок 24 лютого 2022 року всі українські діти стали дітьми війни. Роботу фонду того періоду можна описати як екстрене реагування, адже ми також надавали гуманітарну допомогу та евакуювали родини зі Сходу, де були найзапекліші бої.

Уже в перший рік повномасштабного вторгнення ми, паралельно з кризовим реагуванням на проблеми, **почали будувати систему надання комплексної, фахової психологічної та психосоціальної допомоги дітям війни.** Адже подолання наслідків війни — це довгий шлях, який триватиме роками.

Саме тому тепер ми зосереджені на створенні постійних, довготермінових програм допомоги, які охоплюють різні потреби, формати і напрями:

- напрацювання експертизи у травмі війни;
- психологічні, реабілітаційні програми для формування спроможності дитини долати виклики війни;
- розширення мережі офлайнових центрів надання психологічної допомоги дітям та батькам;
- підтримка та навчання фахівців, які працюють із дітьми;
- посилення голосу дитини через мистецьку адвокацію;
- індивідуальна робота з сім'ями в контексті гуманітарної допомоги тут і тепер.

Інституційний та організаційний розвиток фонду

Протягом 2024 року ми:

- ✿ Запустили діяльність мобільної бригади у Сумській області.
- ✿ Додали послуги з кейс-менеджменту в регіональних центрах Чернігова, Києва та Львова.
- ✿ Напрацювали антикризову комунікаційну стратегію.
- ✿ Розробили річний фандрейзинговий план.
- ✿ Залучили нових донорів до підтримки нашої діяльності.
- ✿ Запустили CRM систему для обліку всіх даних фонду.
- ✿ З метою розвитку експертизи провели 24 навчальні програми із залученням зовнішніх та внутрішніх експертів.
- ✿ Зареєстрували філії організації в Німеччині та США
- ✿ Розробили концепцію, закінчили дві стадії розробки проектної документації та затвердили архітектурний план «Центру Дитинства», який будуватимемо у Київській області.

З метою автоматизації процесів:

- ✿ Впровадили CRM систему для People management – People Force для управління всіма процесами управління персоналом. Зокрема, автоматизували процес рекрутменту, найму та відбору, а також впровадили автоматизовані процеси онбордингу та офбордингу.
- ✿ Перевели організацію в єдину екосистему продуктів Microsoft365.
- ✿ Впровадили CRM систему для управління кейс-менеджментом.

Задля регламентування політик і стандартів:

- ❁ Оновили й описали політики у сфері управління персоналом.
- ❁ Сформували додаткові інструменти покращення взаємодії в організації.
- ❁ Систематизували та зібрали всю інституційну пам'ять (політики, документи, інтелектуальну власність тощо).
- ❁ Зробили напрацювання та систематизували роботу в напрямку кібербезпеки та захисту даних.
- ❁ Залучили зовнішніх експертів і провели аудит із кібербезпеки, найняли спеціаліста з безпеки для створення стандартів та регламентної політики.

Також було проведено організаційний дизайн:

- ❁ Затвердили організаційну структуру фонду, у рамках якої переобрали Правління.
- ❁ У співпраці із запрошеним стратегом сформували візію фонду та стратегічні фокуси на 2025–2027 роки.
- ❁ Розробили програмний стратегічний план на 2025 рік.
- ❁ Затвердили концепцію створення Наглядової ради та обрали її голову та членів ради для забезпечення прозорості діяльності фонду.

Загальні цифри за 2024 рік

● 54 000

дітей та батьків отримали
допомогу від фонду

● 10 154

дітям надано психологічну
та психосоціальну підтримку

● 4 029

дорослим надано психологічну
та психосоціальну підтримку

● 3 711

психологічних сесій провела
команда психологічної
онлайн-підтримки з дітьми
та батьками

● 119 дітей

з інвалідністю отримали
реабілітаційну допомогу, пройшовши
один або декілька курсів реабілітації

Загальні цифри за 2024 рік

3 заїзди

за програмою психологічного відновлення сімей, що постраждали внаслідок воєнних дій в Україні «КЕМП+». Допомогу отримали 85 дітей і 61 дорослий

733

сім'ї отримали індивідуальну гуманітарну допомогу (побутова техніка, постільна білизна, продукти харчування, грошова допомога, допомога в евакуації та поселенні тощо)

39

дитячим закладам, місцям компактного проживання ВПО, громадам надано допомогу від фонду (ремонт, побутова техніка, меблі, евакуація, продуктові та гігієнічні набори)

Діяльність у регіональних центрах фонду

12 195

проведено індивідуальних психологічних консультацій з дітьми та дорослими

2 521

проведено групових психологічних занять з дітьми, дорослими та сім'ями

5 559

проведено групових психосоціальних занять з дітьми, дорослими та сім'ями

Цифри за весь період діяльності фонду (2019-2024)

137 000

дітей та батьків отримали психологічну і психосоціальну допомогу

25 322

дітям надано психологічну та психосоціальну підтримку

11 075

дорослим надано психологічну та психосоціальну підтримку

21 855

індивідуальних психологічних консультацій з дітьми та дорослими проведено у центрах фонду

6 795

групових психологічних занять з дітьми, дорослими та сім'ями

9 770

групових психосоціальних занять з дітьми й дорослими та сім'ями

9 450

психологічних сесій провела команда психологічної онлайн-підтримки з дітьми та батьками

Цифри за весь період діяльності фонду (2019-2024)

13 заїздів

за програмою психологічного відновлення сімей, що постраждали внаслідок воєнних дій в Україні «КЕМП+». Допомогу отримали 315 дітей і 234 дорослих.

451

дитина з інвалідністю отримала реабілітаційну допомогу, пройшовши один або декілька курсів реабілітації

2 194

сім'ї отримали індивідуальну гуманітарну допомогу (побутова техніка, постільна білизна, продукти харчування, грошова допомога, допомога в евакуації та поселенні тощо)

97

Дитячим закладам, місцям компактного проживання ВПО, громадам надано допомогу від фонду (ремонт, побутова техніка, меблі, евакуація, продуктів та гігієнічні набори)

Результати діяльності фонду згідно зі стратегічними цілями

Допомогаємо дітям у подоланні кризи та зціленні

В основу нашої роботи покладено допомогу дітям у подоланні кризи та зціленні, адже війна залишає глибокий відбиток на психічному, емоційному та фізичному стані дітей. Діти, які переживають страх, втрату та невизначеність, можуть зазнавати серйозних психологічних травм, що впливатимуть на їхнє життя в майбутньому. Вчасна й належна підтримка допомагає подолати довготривалі наслідки: такі, як посттравматичний стресовий розлад, депресія, тривожність та труднощі у соціальній адаптації.

Дитинство має бути безпечним і радісним — попри війну.

У фонді ми надаємо психологічні та соціальні послуги дітям та батькам відповідно до їхніх потреб і з урахуванням комплексного та міждисциплінарного підходів.

13-річний Артур із Запоріжжя навчився не боятися

Будинок, у якому ще до кінця минулого року жив Артур із мамою, — на лівому березі Дніпра. Район, що часто страждає від обстрілів. Коли вперше неподалік дому прилетіло так, що в квартирі вибило вікна, у хлопчика сталася панічна атака.

— Він весь тремтів, не міг дихати, — згадує мама Наталя. — Після цього припинив спілкуватися з друзями та їздити на тренування з улюбленого футболу. Відмовлявся від їжі. Боявся звуку битого скла. Практично не виходив із коридору. Сину здавалось, що тільки там безпечно.

Наталя звернулась по допомогу до психолога нашого центру в Запоріжжі. Анна Застело підбрала Артуру ефективні вправи для самозаспокоєння. Хлопчик повторював їх удома і поступово повертався до звичного життя: відновив тренування та спілкування з друзями.

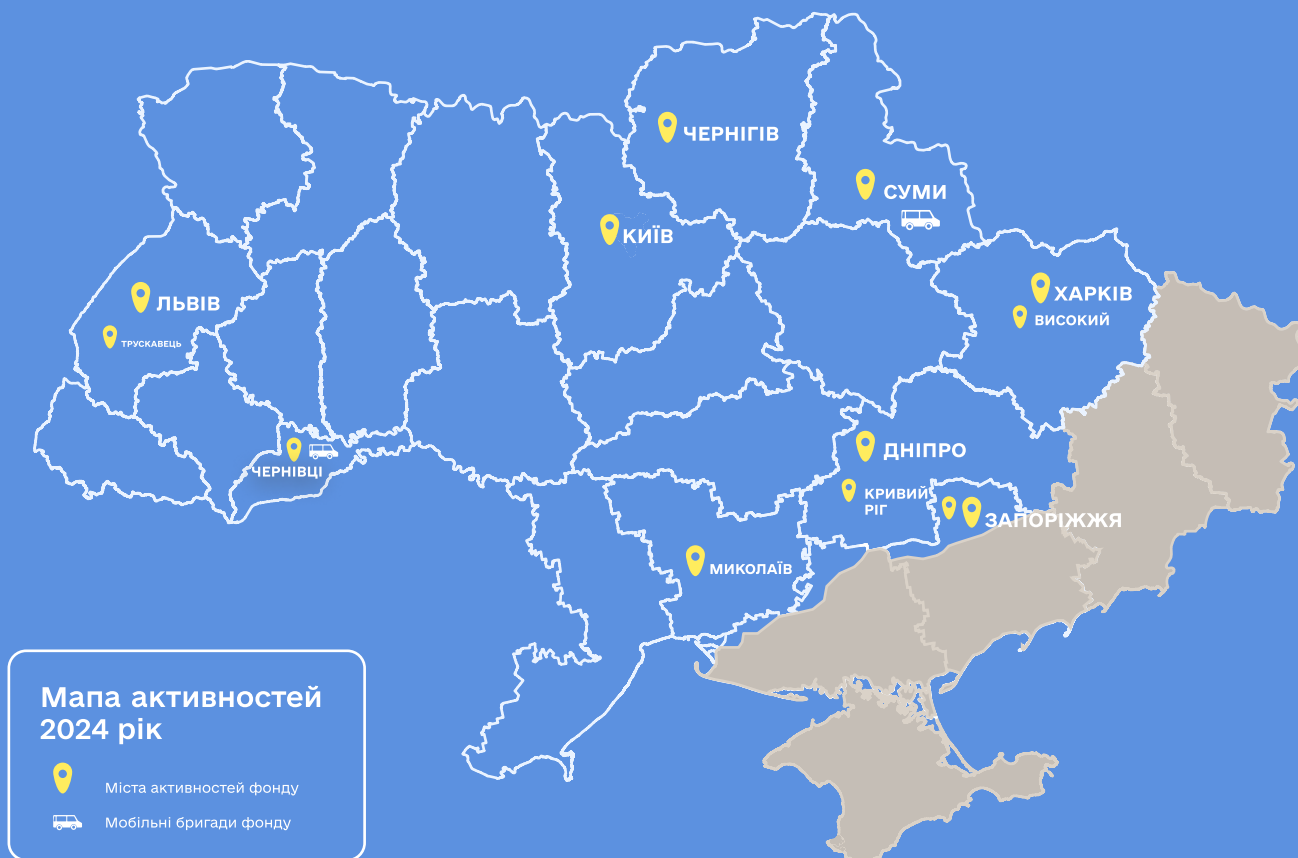
Звісно, наші психологи можуть допомогти дітям впоратися зі страхами та емоціями, але вони не можуть змінити реальність. Район, де живе Артур, знову кілька разів обстріляли.

— Син переніс ці обстріли вже спокійно, без панічних атак, — каже мама. — Після того, як прилетіло неподалік від його школи, навіть заспокоював мене. Коли під обстріл потрапив район, де Артур грає в футбол, син насамперед подумав про друзів з команди. Після вибуху гравці просто лягли на землю, а син навпаки смикав їх, вмовляв перебігти в безпечніше місце. Тобто завдяки вправам, завдяки допомозі психологині Анни тепер навіть в дуже стресових ситуаціях він зберігає спокій.

У грудні мама Артура заради сина наважилася на переїзд. Тепер їхня маленька родина живе в Києві. Психологиня неодноразово телефонувала хлопчику, щоби спитати, як справи. Нині в Артура все добре. Він ходить до столичної школи, де однокласники дуже тепло його зустріли. А нещодавно хлопця взяли в місцевий футбольний клуб.

— Для кожної мами це важкий крок — звернутися до дитячого психолога, — каже Наталя. — Усередині все протестує: «Нам не потрібен спеціаліст, у моєї дитини все добре!». Тепер, коли ми з Артуром пройшли цей важкий етап, можу порадишити іншим мамам: не відмовляйтеся від допомоги. Завдяки Анні мій син зберігає голову холодною в будь-якій ситуації. Тепер я знаю — він впорається.

Наш фокус — найбільш уразливі категорії дітей: ті, хто мешкає в зоні бойових дій або стали переселенцями через війну. У 2024-му фонд мав 11 регіональних центрів та 2 мобільні бригади у дев'яти областях України:

1. Чернігівська область — 1 регіональний центр: Чернігів.
2. Миколаївська область — 1 регіональний центр: Миколаїв.
3. Харківська область — 2 регіональні центри: Харків, Високий.
4. Запорізька область — 2 регіональні центри: на правому та лівому березі м. Запоріжжя.
5. Дніпропетровська область — 2 регіональні центри: у Дніпрі та Кривому Розі.
6. Сумська область — мобільна бригада.
7. Чернівецька область — мобільна бригада.
8. Львівська область — 2 регіональні центри: у Трускавці та Львові.
9. Київська область — 1 регіональний центр: Київ.

У наших центрах та мобільних бригадах працюють психологи, кейс-менеджери, фахівці з дозвілля, юристи та логопеди. Окрім того, наші центри створені як безпечні простори, куди діти можуть прийти і цікаво провести час, поспілкуватися з однолітками, пограти або просто відпочити.

13

центрів та
мобільних бригад

114

фахівців

902

виїзди у громади

10 154

дітей та 4 029 дорослих
отримали психологічні
та психосоціальні послуги

4 297

людей отримали
послуги кейс-менеджменту

12 195

індивідуальних
психологічних консультацій
з дітьми та дорослими

2 521

групових психологічних занять
з дітьми і дорослими та сім'ями

5 559

групових психосоціальних
занять з дітьми й дорослими
та сім'ями

Працює онлайн-допомога

Ми **продовжуємо надавати психологічну онлайн-підтримку дітям**, щоб допомогти їм впоратися з емоційними наслідками війни, вимушеного переселення та соціальної ізоляції. Мільйони українських дітей опинилися в небезпеці, були змушені покинути свої домівки або адаптуватися до нового життя за кордоном. Доступ до якісної психологічної допомоги для них є критично важливим.

Цього року запити дітей і підлітків найчастіше стосувалися:

- ✿ Страхів і тривог: за життя рідних, перед повітряними тривогами, настанням ночі та походами до укриттів.
- ✿ Проблем зі сном: безсоння, нічні кошмари, труднощі із засинанням.
- ✿ Агресивної поведінки: підвищена дратівливість, агресія до інших дітей або дорослих.
- ✿ Соціальної ізоляції: небажання спілкуватися з однолітками, відхід у себе – на цьому тлі з'являлися й суїцидальні думки.
- ✿ Проблем із навчанням: труднощі з концентрацією уваги, зниження успішності.

Надаємо індивідуальну гуманітарну допомогу

Світлана з Покровська. Усе її життя залишилося там, на рідній Донеччині. Коли через обстріли в місті вже неможливо було залишатися, родина (мама, тато і маленький хлопчик) переїхала до Одеси. Коли починаєш усе з нуля, побутові умови, зрозуміло, не дуже добрі. Але головне: восени 2024 року син Світлани мав йти до першого класу. Онлайн. А це означає, що хлопчику потрібні були умови для навчання. Те, що всі завдання він виконує за кухонним столом, — ще нічого, звик. Але як «сидіти» на онлайн-уроках і виконувати домашнє завдання, якщо все, що в тебе є, — це мамин телефон? На інший гаджет у родини не було грошей.

Світлана звернулася у «Голоси дітей». Завдяки донорам нашого фонду, тепер у малюка-першокласника є новенький планшет для навчання.

В умовах війни гуманітарна допомога забезпечує найнеобхідніше: їжу, засоби гігієни, одяг, медикаменти та тимчасове житло. Вона також сприяє зниженню рівня стресу, пов'язаного з невизначеністю щодо майбутнього, та допомагає людям швидше адаптуватися до нових умов. Крім матеріальної підтримки, **така допомога спрямована на збереження гідності та психологічного благополуччя постраждалих.** Особливо важливо забезпечити персоналізований підхід до різних категорій вразливого населення. Цього року фонд зосередився на таких категоріях:

- ❁ родини чинних військових, а також зниклих безвісти, полонених чи загиблих захисників;
- ❁ нові ВПО, які нещодавно виїхали з небезпечних територій;
- ❁ родини, чиє житло постраждало від обстрілів або інших наслідків війни у 2024 році.

733

родини та 1 164 дитини отримали індивідуальну гуманітарну допомогу від Фонду

3 478

дітей отримали різні подарунки на свята

Розвиток спроможності та стійкості дитини, її готовності до дорослого ЖИТТЯ

Розвиток спроможності та стійкості дитини є ключовим фактором для забезпечення її успішної адаптації до дорослого та повноцінного життя у суспільстві. Ми вважаємо за необхідне формувати в дітей навички, які дозволять їм не лише виживати в сучасному світі, а й повною мірою реалізовувати свій потенціал, будувати здорові стосунки та брати на себе відповідальність за власне майбутнє.

Для цього ми проводимо з ними різноманітні виїзні кемпи, дозвілєві заходи, творчі майстерні, що, окрім відпочинку та відновлення, несуть у собі багато корисного: психологічну допомогу, емоційну стабілізацію, адаптацію до нових умов життя, усвідомлення власних ресурсів, формування дружніх стосунків, розкриття творчого потенціалу та багато іншого.

Проводимо дитячі кемпи та дозвілєві інтенсиви

15-річний Матвій, який пережив поранення мами, знайшов нових друзів на «Голосному кемпі».

У перші дні повномасштабного вторгнення сім'я Бережних із передмістя Харкова пережила кілька серйозних обстрілів. Батьки Матвія ледь не загинули, коли дорогою на український блокпост, куди вони везли хлопцям гарячі обіди, їм посікло машину, а кілька уламків потрапили в ногу мамі Оксані.

Після того, як батьки повернулися додому, Матвій не відходив від мами. «Він перелякався, – згадує Оксана. – Я ж забігла додому, кров з ноги тече. Потім, як лягла у лікарню, вже я за них хвилювалася. Думала: як вони там?».

Згодом родині Бережних довелося пережити сильний стрес ще раз – приліт на їхній вулиці. Матвій тоді перебував на подвір'ї.

«Спершу ми не зрозуміли, що відбувається, – пригадує Матвій. – Це було дуже страшно. Снаряд увійшов у бетонний стовп і не полетів далі. А я був за три метри. Якби не стовп, можливо, я вже не сидів би тут».

Оксана сильно злякалась за сина і наважилась виїхати з ним в евакуацію. Вони пробули на Закарпатті сім місяців, але згодом повернулися додому.

«Харків навчився з цим жити. І ми теж», — каже Оксана. У 2024 році Матвій разом із іншими дітьми, які постраждали від війни, відвідав «Голосний кемп». Тут, у колі однолітків, хлопець провів два тижні. Команда фонду «Голоси дітей» організувала цей кемп, щоб допомогти дітям пережити травматичний досвід і набути ресурсу. Влітку 2024-го кемп відбувся за фінансової підтримки Фондації Олени Зеленської.

Там Матвій познайомився з багатьма хлопцями та дівчатами з Дніпра, Херсона, а також з Харкова та області. Утворилася міцна компанія друзів, яка все робила разом. Зберегти дружбу вони змогли і після кемпу.

«Він повернувся і каже: мамо, у мене тепер є друзі! Вони зідзвонюються вечорами. Мають довгі розмови по відеозв'язку ледь не до ранку», — ділиться Оксана.

Матвій переконаний, що завтра обов'язково настане. Тому будує плани на багато років вперед: «Я хочу вивчитися на програміста і розібратися в інвестиціях, щоб мати пасивний дохід. І хотілося би до 30 років заробити на машину мрії і їздити світом, подорожувати з сім'єю від Америки до Азії».

У межах психосоціальної допомоги фонд «Голоси дітей» влаштовує для дітей виїзні кемпи, а також денні інтенсиви у регіональних центрах. Програми кемпів є **авторськими**, створені з **використанням методик та новітніх протоколів щодо роботи з дітьми з доведеною ефективністю**. Їх мета — сформувати й розвинути навички взаємодії з однолітками в безпечному соціальному середовищі, а також відновитися після пережитих травматичних подій.

Цього року наші діти:

- ✿ плавали в морі та вивчали англійську в кемпі «Sunflower World Camp» у сонячній Хорватії;
- ✿ розвивали музичні та театральні здібності під час «Голосного кемпу» в мальовничому м. Ужгород Закарпатської області;
- ✿ мали пригоди з водою, вогнем, землею та повітрям у кемпі «Володар стихій» у гірському селищі міського типу Славське Львівської області.

Під час денних інтенсивів у наших центрах діти займалися з психологами, мали безліч творчих занять, спортивних активностей, тематичних квестів та екскурсій. Також у центрах постійно працюють різноманітні гуртки, кіноклуби, дискусійні зустрічі для підлітків та багато іншого.

Проводимо мистецькі лабораторії

На нашу думку, творчість не лише дає дітям змогу розкрити себе та свої таланти, а й має силу зцілювати. Це доводять наші мистецькі лабораторії, результатами яких є як покращення емоційного стану підлітків, так і мистецькі продукти, що згодом стають потужним інструментом адвокації голосу наших дітей під час війни.

У цьому році ми реалізували декілька мистецьких ініціатив

✿ «Сторітелінг у кіно з елементами арттерапії» спільно з відомою українською кінорежисеркою Марисею Нікітюк.

Участь у курсі з менторською підтримкою взяли 15 підлітків з усієї України, які проживають складний досвід війни: евакуацію, вимушений переїзд в інші регіони країни й за кордон, пошук себе на новому місці, втрату соціальних зв'язків, життя в окупації та на прифронті.

У межах курсу було проведено 14 онлайн-занять, під час яких діти працювали над власними текстами, короткими сценарними завданнями та іншими творчими ідеями. Для решти зацікавлених підлітків, котрі не увійшли до основного складу курсу, були проведені три відкриті лекції, у яких сумарно взяли участь 60 підлітків.

Фіналом курсу стала 7-денна мистецька резиденція в горах, що мала на меті створення безпечного і натхненного простору для підлітків, які цікавляться світом кіно та водночас переживають власний складний досвід війни. А за підтримки режисерки та професійної команди кінематографістів випускникам курсу вдалося зняти короткометражний ігровий фільм «Покоління», який став для них певною мірою твором-рефлексією. Пізніше ця стрічка була презентована у столичному кінотеатрі «Жовтень» перед журналістами, лідерами думок, представниками громадянського суспільства та дипломатичних відомств.

✿ «Письменництво з елементами арттерапії» спільно з дитячою письменницею Олеєю Русіною.

Участь у цьому курсі взяли 15 підлітків, відвідавши 12 навчальних зустрічей (тривалістю 2 години кожна) з тренеркою-письменницею та 10 групових зустрічей з психологинею курсу. Також у межах курсу була проведена 5-денна мистецька резиденція в горах. Участь у резиденції взяли 9 учасників курсу. у межах резиденції підлітки працювали над власними текстами-рефлексіями про життя під час війни та про зміни, які вона спричинила. Деякі випускники вже завершують власні рукописи, над якими вони працювали впродовж курсу.

✿ Також у межах мистецького напрямку було проведено 3 культурно-освітні події спільно з відомим українським фолкгуртом ЩукаРиба на базі наших регіональних центрів у Чернігові, Запоріжжі та Дніпрі, участь у яких взяли 70 підлітків віком від 11 до 16 років.

Виконавці ділилися з дітьми теоретичними й практичними знаннями про традиційний спів і танець. А психологи фонду у свою чергу розповіли підліткам про вплив стресу на самопочуття (зокрема в тілі) та як завдяки тілесно-орієнтованим активностям можна допомогти собі пережити цей стрес.

2 мистецькі ініціативи

3 культурно-освітні події

145 дітей взяли участь у творчих заходах

Діє програма реабілітації дітей і родин учасників бойових дій, полонених та зниклих безвісти «КЕМП+»

Родина полоненого: жити надією

Тетяна (імена членів родини змінені) — дружина полоненого захисника Маріуполя, який вийшов за наказом у полон з Азовсталі. Олег пішов служити за контрактом ще до повномасштабної війни. у кінці лютого 2022 року мав повернутись додому після ротації. Натомість опинився в самому пеклі — разом із побратимами він захищав Маріуполь.

— Я не одразу здогадалась, де мій чоловік, — зізнається Тетяна. — Він казав натяками: «У нас тут поруч море». Але я була в стані такого шоку, що ніяк не могла зрозуміти — де саме? Думала про все, що завгодно, крім Маріуполя.

За кілька днів до 8 березня Олег написав Тетяні, що підготував їй на свято сюрприз, і зник, більше не відповідав на дзвінки та повідомлення. Але 8 березня кур'єр приніс той самий сюрприз, який Олег підготував коханій завчасно: букет квітів до свята. Скільки сліз Тетяна пролила над тим букетом, знає лише вона сама. Через 22 дні мовчання Олег знову вийшов на зв'язок... в Азовсталі.

– Він дуже не хотів у полон, – згадує Таня. – Азовсталь залишав у числі останніх. Попередив, що знищить сім-карту, щоб окупанти не могли прочитати наше листування. У день виходу ще зміг мені подзвонити з чужого телефона. Не знаю, хто його дав. Можливо, співробітник Червоного Хреста. І знову зник.

Довгі два з половиною роки Тетяна шукала хоч якусь інформацію про долю чоловіка. Читала інтерв'ю тих, кому вдалося повернутися з полону. Розпитувала їх сама. Моніторила новини «звідти». Під час кожного обміну серце стискалось, коли вона шукала його ім'я в списках і не знаходила. Двічі їй вдалося отримати підтвердження від звільнених бійців: Олега дійсно бачили в полоні. А в переддень нового 2025 року йому дивом вдалося передати звісточку: фото його листа до неї. Знайшлися добрі люди, які змогли розшукати Тетяну і передати їй повідомлення з полону.

Сьогодні Тетяна живе надією знову побачити чоловіка. Поруч із нею 11-річна донечка Мілана. Дівчинка вже достатньо доросла, щоб все розуміти. Вона намагається бути для мами підтримкою і дуже сумує за татком. Психологи одного з наших центрів допомогли мамі та дівчинці знайти опори в їхній непростій реальності. Маленька родина намагається жити далі. І понад усе чекає на свою найріднішу людину.

Уже третій рік поспіль фонд впроваджує Програму саморегуляції та психологічної реабілітації сімей, що постраждали внаслідок воєнних дій в Україні «КЕМП+». **Програма спрямована на зміцнення емоційної стійкості, поліпшення психічного здоров'я, відновлення почуття безпеки та стабільності,** а також на розвиток навичок ефективного подолання стресу та психотравмівних подій.

Сім'ї перебувають у середовищі підтримки: в умовах, створених фахівцями, де можна безпечно проживати емоції, пов'язані з втратою, невизначеністю та страхом за своїх близьких. Після тритижневої програми родини за потреби продовжують індивідуальні заняття з психологами. І найважливіше – вони отримують спільноту у вигляді друзів, які проживають схожий досвід.

Усі учасники – родини військовослужбовців. Хтось чекає своїх рідних з фронту, хтось – із полону. Хтось нічого не знає про долю близької людини, а хтось назавжди втратив чоловіка чи тата.

3

заїзди

61

дорослий пройшов
реабілітацію

85

дітей пройшли
реабілітацію

Підтримуємо дітей з аутизмом та їхніх батьків

Мама хлопчика з аутизмом: «У нас є наші діти й підтримка одна одної»

Колись — здається, що це було дуже давно — Наталя працювала заступницею директора в IT-компанії. Після народження сина роботу довелося залишити. Колі зараз майже 6, у нього аутизм, і він потребує всієї маминої уваги.

— Про групу підтримки для мам дітей із аутизмом «Материнство на літеру А» я прочитала у фейсбуці минулого року, коли мій емоційний стан був дуже поганим, — згадує Наталя. — Заповнила анкету. Пам'ятаю, перед першою зустріччю з дівчатами дуже хвилювалася. Групу проводили офлайн, і я не знала, як все відбуватиметься, як почуватимуся перед незнайомими людьми. А потім ми зустрілися і... почали плакати.

Кожна жінка відчувала саме те, що намагалася висловити мама, яка ділилася своїми відчуттями. Кожна ніби дивилася в дзеркало. Кожній боліли історії, які розповідали інші.

— Пізніше на зустрічах ми дедалі частіше сміялися, ділилися кумедними моментами життя з нашими дітьми, — згадує Наталя. — І ніколи не засуджували.

У групі підтримки для мам дітей з аутизмом «Материнство на літеру А» від фонду «Голоси дітей» учасниці навчилися численним технікам саморегуляції, а головне — отримали спільноту, яка завжди підтримає.

— У нас є чат, де ми з дівчатами продовжуємо спілкуватися, — розповідає Наталя. — А офлайн уперше після групи підтримки побачили одна одну аж за рік. У всіх справи, важко зібратися. Але це була щира зустріч старих добрих друзів. Я відчувала, що можу розповісти їм усе. І мене безумовно підтримають. Знаєте, у всіх дівчат свій шлях і свої історії. В іншій ситуації ми, можливо, ніколи й не познайомилися б. А тепер у нас є наші діти й підтримка одна одної. Думаю, мало хто може похвалитися такою дружбою.

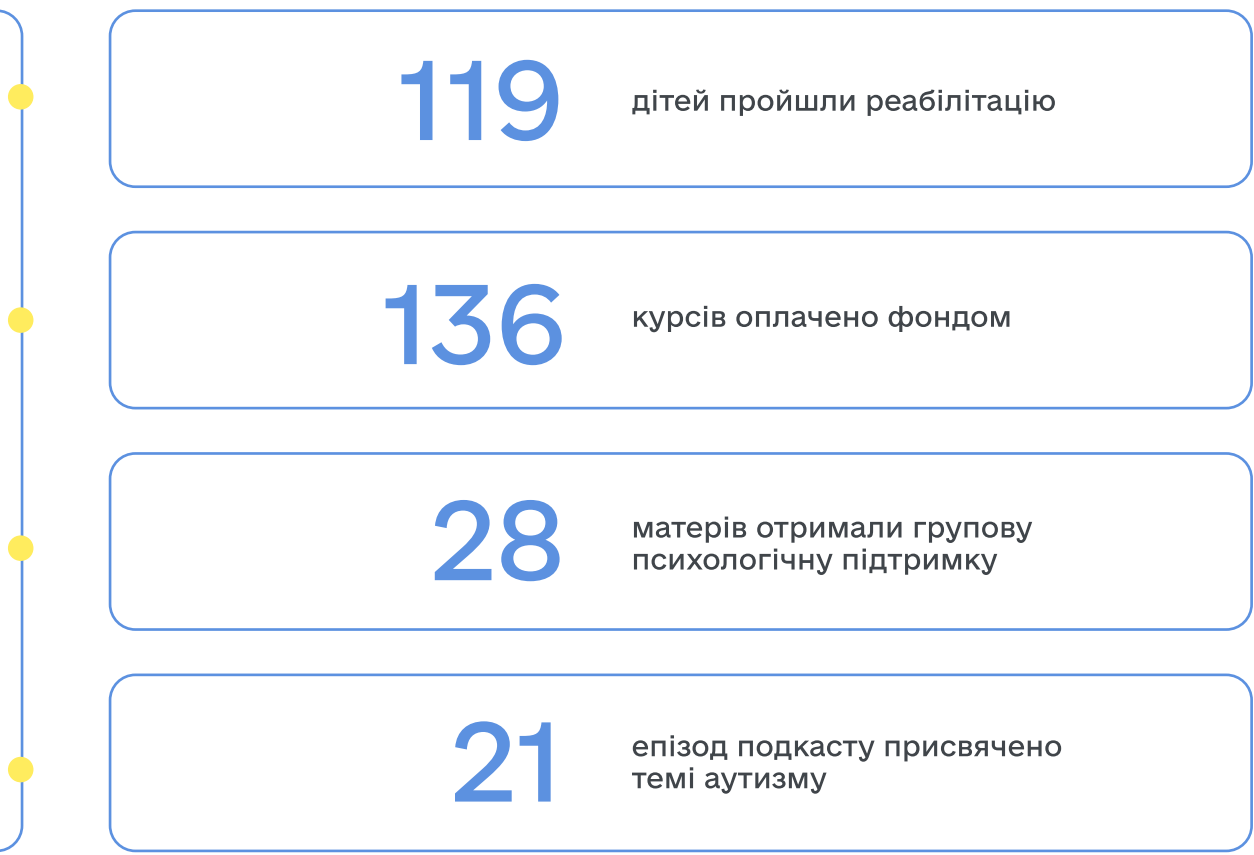
Нещодавно Наталя повернулася до роботи. Поки як SMM-фрилансерка. Але це лише перший крок. Дуже важливий крок, який дає Наталі сили рухатися далі.

Під час війни, коли звична рутинна та доступ до послуг спеціалізованих фахівців ускладнюється, а часом й узагалі стає неможливими, діти з інвалідністю, зокрема й діти з РСА, та їхні сім'ї стають надзвичайно уразливими. Аутизм — не хвороба та не коригується медикаментозно. Натомість потребує системної поведінкової терапії, сенсорної інтеграції, фізичної реабілітації та роботи з логопедом задля покращення мовленнєвого розвитку. Саме тому фонд покриває курс реабілітації дітям з аутизмом, який триває для кожної дитини 2 місяці. Деякі діти, у випадку крайньої складності, можуть отримати і 2 курси. Його програма включає роботу з психологом, логопедичну корекцію, сенсорну інтеграцію, поведінкову АВА-терапію, фізичну реабілітацію, тестування РЕР та консультацію лікаря-психіатра.

Також цього року ми апробували формат допомоги матерям дітей з РСА. Упродовж кількох місяців вони відвідували групу психологічної підтримки за програмою «Материнство на літеру А». Під час 10 зустрічей психологиня та ко-тренерка організовували для мам безпечний підтримуючий простір, де вони отримували знання та набували навички турботи про себе за допомогою різних технік, перебували в спільноті peer-to-peer, емоційно стабілізувалися, відпочивали, відновлювали ресурси для продовження повноцінного життя. А одна з учасниць першої групи підтримки не лише отримала емоційні опори, а й у подальшому стала ко-тренеркою нових груп. [Переглянути історію можна тут.](#)

Також у рамках роботи фонду було створено [два сезони просвітницького подкасту про аутизм “Літера А”](#), авторкою якого стала мама сина з аутизмом Олена Пшенична. Подкаст став важливим підтримуючим та едукативним контентом для родин, які виховують дітей з РСА.

119

дітей пройшли реабілітацію

136

курсів оплачено фондом

28

матерів отримали групову психологічну підтримку

21

епізод подкасту присвячено темі аутизму

Посилення можливостей та інфраструктури для захисту, розвитку і підтримки дітей

Посилення можливостей та інфраструктури для захисту, розвитку і підтримки дітей — ключове завдання у створенні безпечного та сприятливого середовища для їхнього зростання. Цей напрямок включає передусім вдосконалення соціальних, освітніх і психологічних послуг, зміцнення спроможності державних та громадських інституцій, розвиток спеціалізованих програм допомоги дітям, які постраждали від війни, насильства або перебувають у складних життєвих обставинах.

Навчаємо спеціалістів

Відгуки спеціалістів, які мотивують працювати далі

«Цілком раціонально побудований тренінг з етичного інтерв'ювання дітей, дуже багато практичних порад, які я зможу використати під час підготовки сюжетів. Чіткий механізм, за яким буду далі працювати під час кожного наступного інтерв'ю із дітьми».

«Дуже задоволена, що відвідала даний тренінг, усе було доступно та цікаво. Психологині дуже класні, сучасні! Обговорювалось багато чого, що можна застосувати у роботі».

«Це був один із найкращих тренінгів із теплою, дружньою атмосферою співпраці, високим рівнем викладу матеріалу висококваліфікованими професіоналами».

«Дуже вдячна за такий потрібний тренінг. Дякую за те, що спікери — не журналісти, а психологи. Дуже фахово, доброзичливо, доступно викладений матеріал, підібрані тренувальні вправи. Обов'язково користуватимуся».

«Тренінг перевершив усі мої очікування! Здобуті знання одразу можна застосовувати на практиці. Я вже бачу реальні зміни у своїй роботі й зменшення тривоги».

Ми багато інвестуємо в навчання спеціалістів, які працюють із дітьми. Особливо важлива тут роль шкільних вчителів, які щодня взаємодіють із дітьми, зокрема тими, хто має складний досвід війни. Цього року ми провели 43 навчальні події тривалістю від 2 до 11 годин для **1 135 працівників у сфері шкільної освіти**: тренінги “ReachNow” (285 годин), “Вчителі й психологи школи та війна” (80 годин), “Вікові особливості реагування дітей на стрес та перша психологічна допомога в умовах війни” (12 годин) і тематичні вебінари.

Окремим важливим напрямком є підготовка представників **медіа і комунікаційників**, які висвітлюють тему дітей та дитинства. Саме вони формують суспільну думку щодо проблем дітей, а відтак потребують глибокого розуміння етичних стандартів, важливості захисту приватності та правильного подання інформації про дітей у складних ситуаціях. Це допомагає не лише покращити якість контенту, а й підвищити рівень обізнаності суспільства.

Цього року ми провели 11 тренінгів «Етичне інтерв'ювання дітей під час війни» для 109 учасників (9 одноденних тренінгів по 6 годин у Чернівцях, Львові, Чернігові, Дніпрі, Харкові, Миколаєві, а також 3 стислих одноденних по 4 години у Києві).

Фонд також займається **навчанням працівників правоохоронних органів**, зокрема студентів-правоохоронців, які часто першими стикаються з ситуаціями, що загрожують безпеці дітей. Поліцейські, слідчі та працівники ювенальної превенції повинні володіти знаннями про вікові особливості дитини, принципи дружнього правосуддя та методи роботи з дітьми, що дозволяють мінімізувати їх стрес і травматизацію. Зокрема, наші психологині Наталія Сосновенко та Руслана Мороз провели 2 дводенні тренінги для правоохоронців із різних областей України, а також по 2 вебінари для трьох груп слухачів зі Львівського державного університету внутрішніх справ та інших українських ВНЗ. Усього навчання пройшли 105 учасників. Фахівці соціальних служб грають ключову роль у підтримці вразливих категорій дітей. Підвищення кваліфікації цих фахівців сприяє створенню комплексної системи соціального захисту, де кожна дитина

отримає необхідну допомогу та можливості для розвитку. Цього року ми провели 7 навчальних подій для 474 представників служб у справах дітей, центрів соціальних служб та інших спеціалістів, які працюють із дітьми, про захист прав дітей, протидію насильству над дітьми, кейс-менеджмент у роботі з бенефеціарами та психологічні особливості роботи з дітьми з досвідом війни.

Окремо було проведено 2 круглих столи для 83 учасників зі служб у справах дітей, центрів соціальних служб, закладів освіти, поліції та НДО на тему: "Забезпечення соціального захисту дитини, яка постраждала внаслідок воєнних дій та збройних конфліктів. Супровід дитини, яка перебуває у складних життєвих обставинах".

69

навчальних подій

1 823

учасника

2

круглих
столи

83

учасника

Розвиваємо дитячу інфраструктуру

Безпечний дитячий простір – спільними зусиллями

Читають, пишуть, грають, займаються творчістю – так діти проводять час в оновленому укритті закладу дошкільної освіти в Люботині на прифронтовій Харківщині.

Міська влада провела капітальний ремонт, а наш фонд завдяки підтримці благодійників у межах кампанії «Вартові дитинства» закупив меблі й обладнання. Це допомогло організувати освітній процес у комфортних умовах.

Тепер цим укриттям користуються учні й працівники одразу трьох сусідніх шкіл і двох дитсадків: вони спускаються, щоб спокійно й повноцінно проводити заняття. Діти навчаються позмінно: уранці молодша школа (280 учнів 1–4 класів), а після обіду – середня (428 учнів 5–9 класів) й старша (58 учнів 10–11 класів). Крім того, тут граються й виконують завдання дошкільнята, вихованці дитсадків (172 дитини). За окремим графіком спеціалісти Люботинського інклюзивно-ресурсного центру проводять корекційно-розвиткові заняття для 19 дітей з особливими освітніми потребами.

Облаштоване укриття – базова умова для відвідування навчальних закладів, адже раніше, упродовж майже трьох років, діти перебували вдома на дистанційному навчанні. Нині можуть не лише надолужувати освітні втрати й готуватися до НМТ, а й займатися хобі, адже тут у вільний від навчання час діють гуртки з хореографії та образотворчого мистецтва. Крім того, системно проводяться заняття з алгоритму дій у надзвичайних ситуаціях, надання домедичної допомоги, мінної безпеки й психоемоційної підтримки для підлітків. Оскільки в Харкові та на його околицях тривоги можуть тривати й по кілька годин, фонд також придбав розкладачки з комплектами ковдр і подушок, електрочайник і мікрохвильовку, щоб можна було з комфортом дочекатися відбою, а за потреби й заночувати.

Живлення в закладі має бути постійним для безперервного функціонування безпечного простору. Зокрема, щоб освітлювалося приміщення, справно працювали системи водопостачання й водовідведення (насоси), котельні, вентиляції. Тому генератор тут дуже важливий.

Завдяки нідерландському журналісту Патріку Хаару на подарунок закладу встановили новий дизель-генератор Dalgakiran DJ26BD з номінальною потужністю 19 кіловатів.

Інвестування в дитячу інфраструктуру – від облаштування закладів та просторів до надання конкретним громадам гуманітарної та технічної підтримки – дозволяє охопити більше дітей та надати їм безпечні умови для розвитку, навчання та соціалізації. У довгостроковій перспективі це не лише покращує життя конкретних дітей, а й зміцнює громади та суспільство загалом, сприяючи соціальній згуртованості та рівним можливостям для всіх.

Цього року фонд доукомплектував укриття, облаштовував кабінети психолога й інклюзивні кімнати; закуповував та встановлював очисну споруду та генератор для отримання прісної води; видавав вразливим категоріям дітей у громадах набори для школярів, канцтовари, планшети тощо; придбав для закладів спортивне обладнання та товари для дозвілля й багато іншого.

31

заклад і 8 громад отримали гуманітарну допомогу

12 538

охоплено дітей

850

охоплено дорослих

4 493

охоплено сімей

Посилення голосу дитини у суспільстві

Протягом року «Голоси дітей» неодноразово закликали міжнародну спільноту підтримати зусилля України в притягненні винних у воєнних злочинах до відповідальності та створенні умов для відновлення життя постраждалих дітей і дорослих. Зокрема, перед депутатами парламенту Нідерландів виступили прямі свідки воєнних злочинів Росії.

Своєю історією з політиками поділилася підопічна фонду – 17-річна Ольга, яка повернулася після десяти років російської окупації, щоб жити й навчатися в Україні.

«Жити в окупації – це жити в страху. Завжди боятися бути тим, ким ти є. Я жила в окупації з семи років. Війна прийшла в моє рідне місто влітку 2014 року. Вона почалася з вибухів. А ще з блокпостів, на яких якісь невідомі чоловіки зі зброєю перевіряли у всіх документи. Моя бабуся тоді сказала: «Я теж була дитиною, коли в 1942 році дізналась, що таке війна». Мені стало страшно. «Ми всі загинемо? – спитала я в мами. – Ми не померли, але вмерло наше звичне життя», – розповіла вона під час виступу.

Ярослав, сім'я якого загинула внаслідок російського обстрілу у Львові влітку 2024 року, також розповів свою історію нідерландським парламентарям.

«Наш будинок у центрі зруйновано. Серед бетону й пилу лежали речі, які нагадували про моменти спокійного життя, мрії та майбутнє, яке ми так і не побачимо разом. Росія забрала все в мене. Те, що сталося з моєю родиною, – це тяжкий воєнний злочин, учинений росією, акт геноциду проти українського народу. Я хотів би, щоб це був останній такий трагічний випадок, але, як ми бачимо, росія досі безкарно продовжує свою незаконну агресію», – розповів чоловік.

Адвокація працює на посилення голосу дітей там, де їх зазвичай не чути: у владних кабінетах, під час розробки державної політики, у фахових дискусіях та медіа.

Ми прагнемо, щоб рішення, які ухвалюються під час війни і будуть ухвалюватися після, ураховували інтереси дітей та не завдавали їм шкоди. Саме через адвокаційну діяльність ми доносимо до влади та суспільства потреби дітей щодо захисту, реабілітації, освіти, стабільності та відновлення.

В умовах війни адвокація також означає **реакцію на порушення прав** – депортацію дітей, насильство, використання дітей у пропаганді чи воєнних діях. Ми співпрацюємо з міжнародними партнерами, поширюємо правду і вимагаємо відповідальності. **Наше завдання – не лише захищати дітей сьогодні, а й формувати справедливе, безпечне завтра для кожної дитини в Україні.**

Проводимо дослідження, аналізуємо, формуємо бачення захисту та розвитку дітей в Україні

Цього року фонд продовжив фіксувати воєнні злочини проти дітей, які росія системно вчиняє на території України. Зокрема, окупанти:

- ✿ обстрілюють, бомбардують і мінують цивільні об'єкти, дитячу інфраструктуру;
- ✿ використовують заборонені засоби війни;
- ✿ вдаються до убивств, поранень, жорстокого поводження й сексуального насильства щодо дітей;
- ✿ викрадають і примусово депортують;
- ✿ вербують і залучають до воєнних дій;
- ✿ відмовляють у гуманітарній допомозі.

БФ «Голоси дітей» підготував [звіт про воєнні злочини росії проти українських дітей](#) протягом 2,5 років повномасштабної війни. Методологія ґрунтувалася на аналізі статистики, даних з офіційних джерел і медіаматеріалів та глибинних інтерв'ю з батьками, дітьми й експертами.

Також завдяки постійній співпраці наших психологів із Центром захисту прав дітей і повернутими після депортації дітьми ми [прицільно взяли за аналіз та розробку Концепції реінтеграції таких дітей](#). Документ передбачає створення

оптимальних умов для психосоціальної реадaptaції та реабілітації дітей із досвідом депортації або окупації, визначає процедуру психологічного супроводу, надання психосоціальних послуг, нормативно-правового регулювання та етичних засад щодо супроводу таких дітей.

До того ж, провели дослідження [«\(Не\)повернення дітей: Україна перед найбільшим викликом з часів незалежності»](#) у співпраці з ГО «Регіональний центр прав людини» та ГС «Українська мережа за права дитини».

Ще одне велике адвокаційне дослідження фонду цього року стосувалося [перебування дітей у закладах інституційного догляду](#), зокрема, про що мріють діти за зачиненими дверима. Ми опитали понад 500 дітей та молодих людей у понад двадцяти інтернатах в усій Україні. Звіт містить низку чітких рекомендацій до уряду, місцевої влади та громадських організацій у межах реформи деінституціалізації – переходу дітей, що нині проживають у спеціалізованих закладах, від інтернатних до сімейних форм виховання. Цей проєкт реалізовувався у співпраці з міжнародною організацією [Save the Children](#), Українською мережею за права дитини, Європейським форумом із проблем інвалідності, ГО «Соціальна синергія», Офісом дітей та молоді «ДійМО» при Міністерстві соціальної політики України та Офісом Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини.

Окрім того, восени 2024 року ми вчергове [провели опитування серед наших психологів та психотерапевтів](#), залучених у роботу фонду з дітьми, які мають травматичний досвід війни. Метою було виявити ключові проблеми та потреби дітей і сімей в умовах повномасштабного вторгнення, їх психоемоційний стан, наслідки стресових подій та найбільш оптимальні методи роботи з різними категоріями дітей та дорослих.

Дослідження показало, що нині запити дітей щодо психологічної допомоги більше сконцентровані на адаптації та подоланні наслідків тривалого стресу, здобутті навичок і механізмів успішної адаптації та соціалізації, побудові ефективної комунікації. Війна шкодить когнітивним здібностям дітей (пам'ять, увага, швидкість реакцій), якості комунікації з однолітками (проблеми соціалізації дітей молодшого віку, дезадаптація під час соціальної взаємодії дітей середнього та старшого шкільного віку) та батьками/опікунами (нерідкі прояви конфронтації, нерозуміння, агресії).

Оскільки фізично війна більш гостро відчувається на прифронті, то її вплив на дітей у цих областях сильніший. Діти, які мешкають поблизу лінії бойових дій, частіше стикаються з травматичними подіями: руйнування житла, смерть близьких, тілесні ушкодження тощо. Окрім того, на прифронтових територіях діти навчаються онлайн, що також шкодить їхній соціалізації.

Запити деяких груп дітей, зокрема із досвідом депортації чи внутрішнього переміщення, мають відмінності від решти. Приміром, діти, що пережили депортацію, частіше за інших стикалися з проявами насильства, травмами та втратами. Булінг і втрату проживають і діти з внутрішньо-переміщених родин. Натомість запити дітей з інших регіонів здебільшого стосуються питань повсякдення: проблем у дитячо-батьківських взаєминах, стосунках із однолітками, труднощів соціалізації тощо.

Діти, які повернулися з-за кордону, стикаються з серйозними проблемами, оскільки не мають адаптаційного механізму до стресу, який вже сформувався в інших. Розповсюдженою серед них є самоушкоджуюча поведінка.

Існують проблеми зі страхами та тривожністю серед тих, хто виїхав до іншої країни і продовжує там жити. Деякі діти, що безпосередньо не стикалися з війною, через насичений інформаційний фон можуть відчувати провину того, хто вижив.

У великих містах частіше звертаються з депресією, тоді як у маленьких — з тривожністю. У селах та невеликих містах люди часто не розуміють свого емоційного стану і не завжди усвідомлюють необхідність психологічної допомоги. Мешканці малих громад якщо й звертаються до фахівців, то вже переважно з важкими станами та більш глибокими переживаннями, ніж містяни. Часто запити з погіршення самопочуття у дітей стосуються збільшення відповідальності, що покладається батьками і школою на них, їхнього надто швидкого (за власним відчуттям) дорослішання або, навпаки, неможливості чи небажання брати на себе відповідальність та ухвалювати рішення. Усе ще незначна частина батьків/опікунів розуміють власні потреби та потреби дітей в отриманні психологічної допомоги. І це впливає на формування ментальних проблем у дітей. Кількість звернень батьків, за оцінкою психологів, є невеликою (від 10 до 20%).

Діти, старші за 13 років, самостійно (без супроводу батьків) звертаються за психологічною допомогою до фонду. Близько 20–50% дітей самостійно просять батьків привести їх до психолога, оскільки усвідомлюють свою проблему.

Запити батьків істотно відрізняються від запитів дітей. Якщо запити дітей стосуються переважно особистісних психоемоційних проблем, наприклад, тривожності, депресивних станів, проблем із комунікацією з однолітками, то батьки, на думку психологів, перш за все хочуть змінити поведінку дітей (залежність від гаджетів, проблеми із навчанням, підвищення рівня агресії, тривожність, замкнутість, проблеми зі сном або розлади харчової поведінки). Проте не намагаються змінюватися самі, хоча часто корінь проблем дітей лежить в сім'ї. Найбільше дорослих, які ідентифікують потребу в психологічній підтримці, серед батьків-ВПО.

Психологи також звертали увагу на збільшення випадків перенаправлення дітей до психіатрів. Це може бути пов'язано з довготривалою реакцією на стрес, виснаженням психіки в умовах війни, наявністю таких проявів, як самоушкоджуюча поведінка (селфхарм), розлади харчової поведінки, розлади тривожно-депресивного спектру.

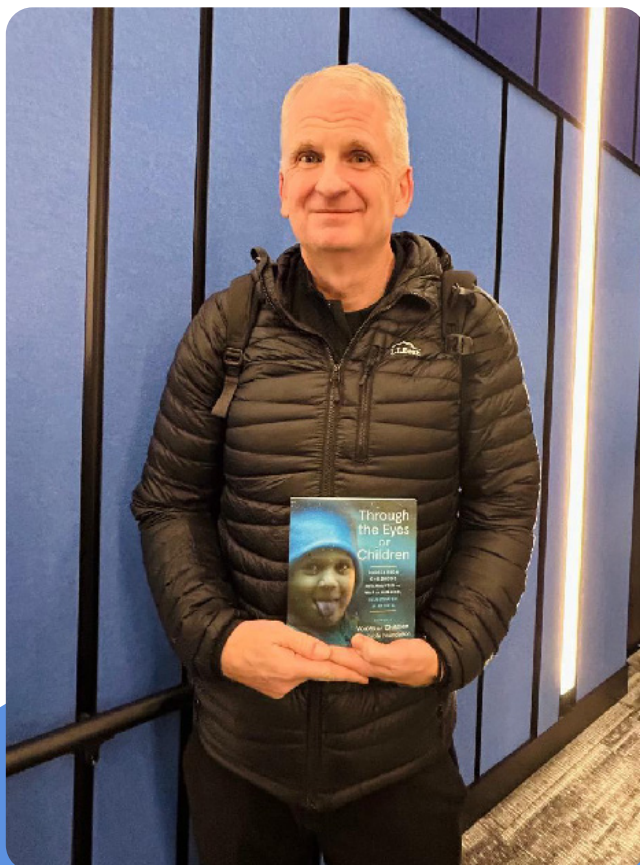

Займаємося мистецькою адвокацією

8 жовтня 2024 року у США стартував продаж книжки дитячих цитат **Through the Eyes of Children**, права на яку одне з найбільших світових видавництв HarperCollins Publishers придбало у фонду «Голоси дітей». Роком раніше книгу «Війна голосами дітей» наш фонд випустив друком в Україні. Уперше в історії книговидавничого бізнесу книжку українського благодійного фонду видало іноземне видавництво. Частину коштів із продажу кожного примірника спрямують на психологічну допомогу українським дітям із досвідом війни.

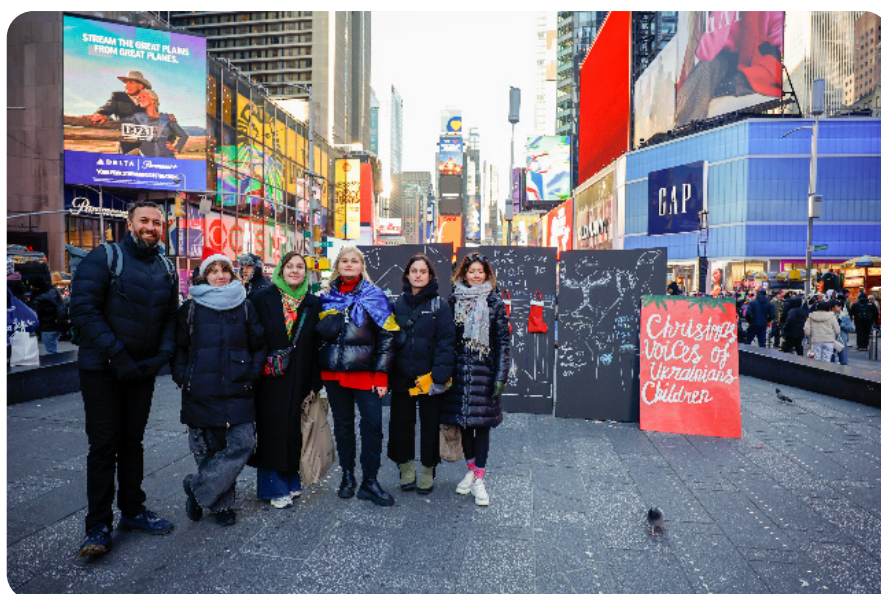
Книгу можна придбати на сайті видавництва, а також у магазинах: Amazon; Barnes & Noble; Books-A-Million; Bookshop; Target; Walmart. Окрім того, унікальне видання доступне й в онлайн-форматі, а пізніше очікується і в аудіо. Зауважимо, HarperCollins Publishers може видати книгу всіма можливими мовами, крім російської та білоруської.

Презентація книжки в США відбувалася від 8 до 14 грудня в трьох містах: Нью-Йорку, Вашингтоні та Нью-Гейвені, а саме в стінах одного з найпрестижніших навчальних закладів світу — Єльського університету. Презентація в Єлі стала першим виступом для 10-річної підопічної фонду «Голоси дітей» **Тані Вовк**, з цитат і малюнків якої, власне, і розпочалася книжка. Також примірник із підписом Тані вдалося передати професору й великому другу України Тімоті Снайдеру.

Після відвідин Єльського університету команда фонду разом з Танею вирушила до Вашингтона. Там вони передали примірник до національної бібліотеки США ([The Library of Congress](#)), що є найбільшим за площею книгосховищем у світі. Команда «Голосів дітей» також побувала в Держдепартаменті, що за кілька кварталів від Білого дому, де співзасновник фонду Азад Сафаров розповів про психологічну підтримку дітей і родин в Україні та психологічні труднощі, які переживають українські діти в умовах війни.

А вже наступного дня голоси українських дітей, за підтримки організації Rebirth.Ukraine, [лунали на легендарній Таймс-сквер](#). У межах мистецького перформансу перехожі з різних куточків світу діставали листи українських дітей із різдвяних шкарпеток, читали їх уголос і висловлювали свою підтримку. Так організатори показали контраст між різдвяними святами й реальністю війни в Україні.

Працювали з Дитячою креативною радою

Як логічне втілення цінності чути і враховувати голос дитини, Фонд створив спеціальний дорадчий орган – Дитяча креативна рада (ДКР). Це об'єднання підлітків із різних куточків України, котрі залучені до обговорення важливих питань та ухвалення рішень, що стосуються життя дітей. Часто діти, якими опікується фонд, згодом самі починають допомагати, стають волонтерами та працюють з тими, хто потребує допомоги. А ще реалізують власні ідеї та проекти.

- ✿ **«Peer Courses»** – проект, що надав можливість підліткам розробити двомісячний інтерактивний курс із свого захоплення. Вони спробували себе у ролі розробників інформаційного продукту та дізналися, як формувати довкола себе спільноту.
- ✿ **«Я – як ти»** – соціально-едукативний проект про інклюзію, спрямований на підлітків, які хотіли б знати більше про інвалідність та цікавляться роботою у соціальній сфері.
- ✿ **«Освіта без страху»** – онлайн-курс для підлітків, під час якого вони змогли дізнатися більше про своє тіло та сексуальне виховання. Учасники/ці стали більш свідомими та обізнаними в цій темі. У проекті взяли участь 34 підлітки.
- ✿ **«Ти – мистецтво»** – проект, що допоміг підліткам відшукати натхнення для власної творчості. У рамках курсу вони отримали навички управління стресом та розвитку психологічної стійкості, техніки подолання творчого блоку та пошуку нових ідей.

11

членів ДКР

4

проекти

100

учасників проектів

Були голосом українських дітей на найбільш впливових майданчиках світу

У 2024 році команда «Голосів дітей» була активно присутня на ключових міжнародних аренах, вибудовуючи партнерства, посилюючи адвокацію прав дітей, які постраждали від війни, і обмінюючись досвідом з провідними світовими експертами. Зокрема:

- ❁ на міжнародній конференції у Страсбурзі, присвяченій темі повернення українських дітей, котрі були депортовані на територію РФ;
- ❁ на Міністерській конференції у Монреалі (Канада) щодо людського виміру Української формули миру;
- ❁ на зустрічі представників країн-партнерів України при ООН у Женеві, де співзасновниця фонду Олена Розвадовська виступила з важливою промовою;
- ❁ на заході «Жодної дитини не залишити позаду», котрий наш фонд ініціював у рамках Варшавської конференції ОБСЄ з людського виміру;
- ❁ на конференції «Звільнімо дітей», що відбулася в ПАР за участі правозахисних організацій.

Важливими геополітичними майданчиками, на яких протягом року виступали не лише представники нашої команди, а й наші підопічні діти, стали стіни литовського, британського парламентів та Європарламенту, де відбулися дебати щодо депортації українських дітей на територію російської федерації та пошуку розв'язання цієї проблеми.

Окремою подією стало вручення премії Національного фонду на підтримку демократії (NED) в Торговій палаті США, де наш фонд був представлений у тому числі голосом 17-річної Валерії Сидорової, котра пережила важкий досвід депортації та складний шлях повернення в Україну.

Активну участь у міжнародних заходах брали також провідні психологи фонду. Приміром, психологиня та керівниця Центру психологічної експертизи та методології фонду Наталія Сосновенко взяла участь у старті роботи Парламентської мережі ПАРЕ у Страсбурзі, що фокусується на поверненні українських дітей, вивезених до росії. А шестеро психологинь «Голосів дітей» відвідали семінар з профілактики професійного вигорання в Гар'юмаа (Естонія), де обговорювали терапевтичні підходи щодо підтримки фахівців, які працюють з травмою.

Важливою міжнародною поїздкою став також робочий візит делегації фонду до Сполучених Штатів Америки, де команда:

- ❁ відвідала провідні центри та інститути, які працюють з темою психічного здоров'я дітей;
- ❁ провела зустрічі з представниками Світового банку, Microsoft, The Humanity Funds, TD International для обміну досвідом та обговорення нових проектів;
- ❁ взяла участь у щорічній конференції Спільноти педіатричної психології (Society of Pediatric Psychology, Division 54 APA – SPPAC)

Загалом 2024 рік став важливим етапом визнання експертизи «Голосів дітей» на міжнародному рівні та розширення партнерських горизонтів заради підтримки українських дітей.

Оцінка наших послуг батьками та дітьми

Ми постійно відслідковуємо якість та ефективність нашої допомоги, за потреби переглядаючи підходи до надання послуг дітям та сім'ям в умовах війни. Для цього проводимо регулярні опитування серед наших відвідувачів за основними програмами допомоги.

Цього року у різний спосіб було опитано 400 дітей і 561 дорослий. Результати показали, що в абсолютній більшості клієнтів (92–98 %) цілковито виправдалися або радше виправдалися очікування після отриманих послуг.

Очікування щодо отриманої послуги

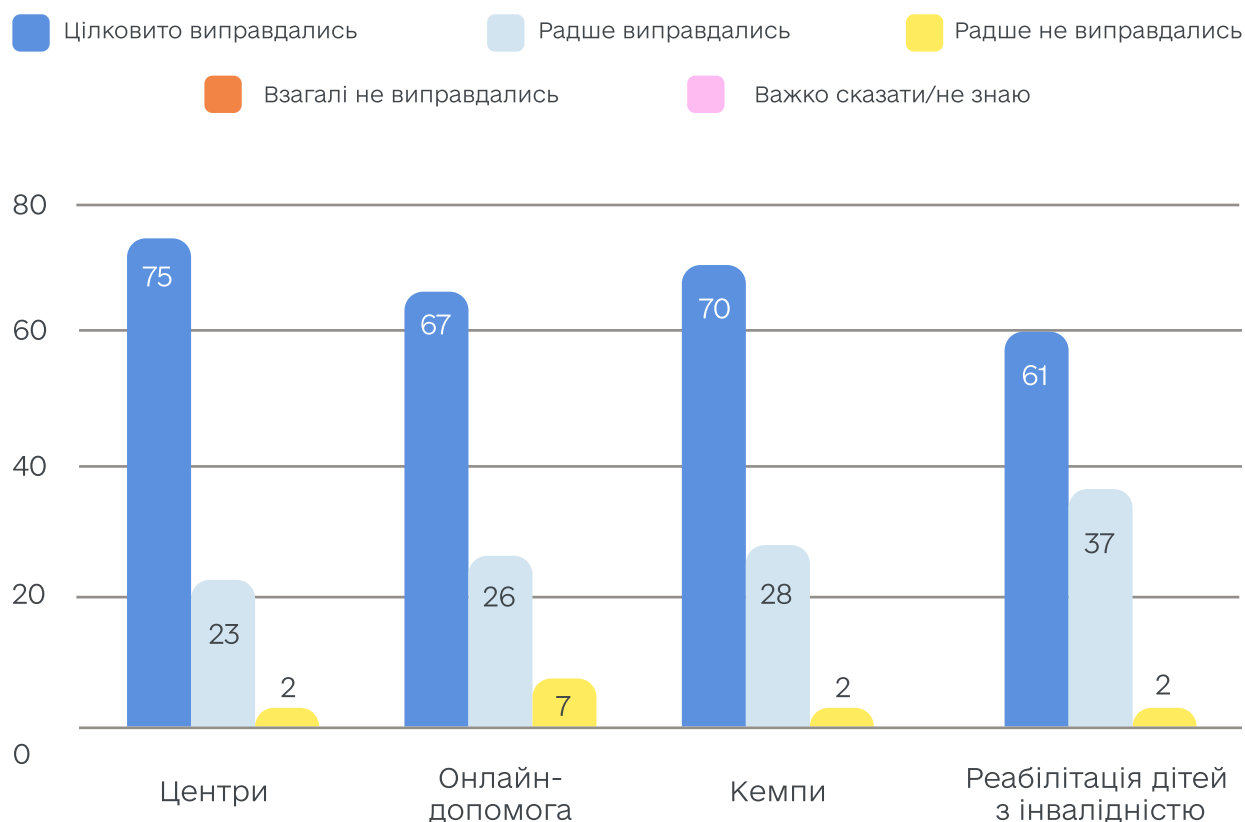

Рис.1 (у % до опитаних)

Отримана психологічна та психосоціальна допомога точно вплинула або радше вплинула на самопочуття більшості відвідувачів регіональних центрів (83–100 %). Абсолютно всі учасники програм центрів у м. Харків, м. Трускавець, м. Дніпро та м. Кривий Ріг зазначили покращення свого стану.

Вплив отриманої допомоги на покращення самопочуття

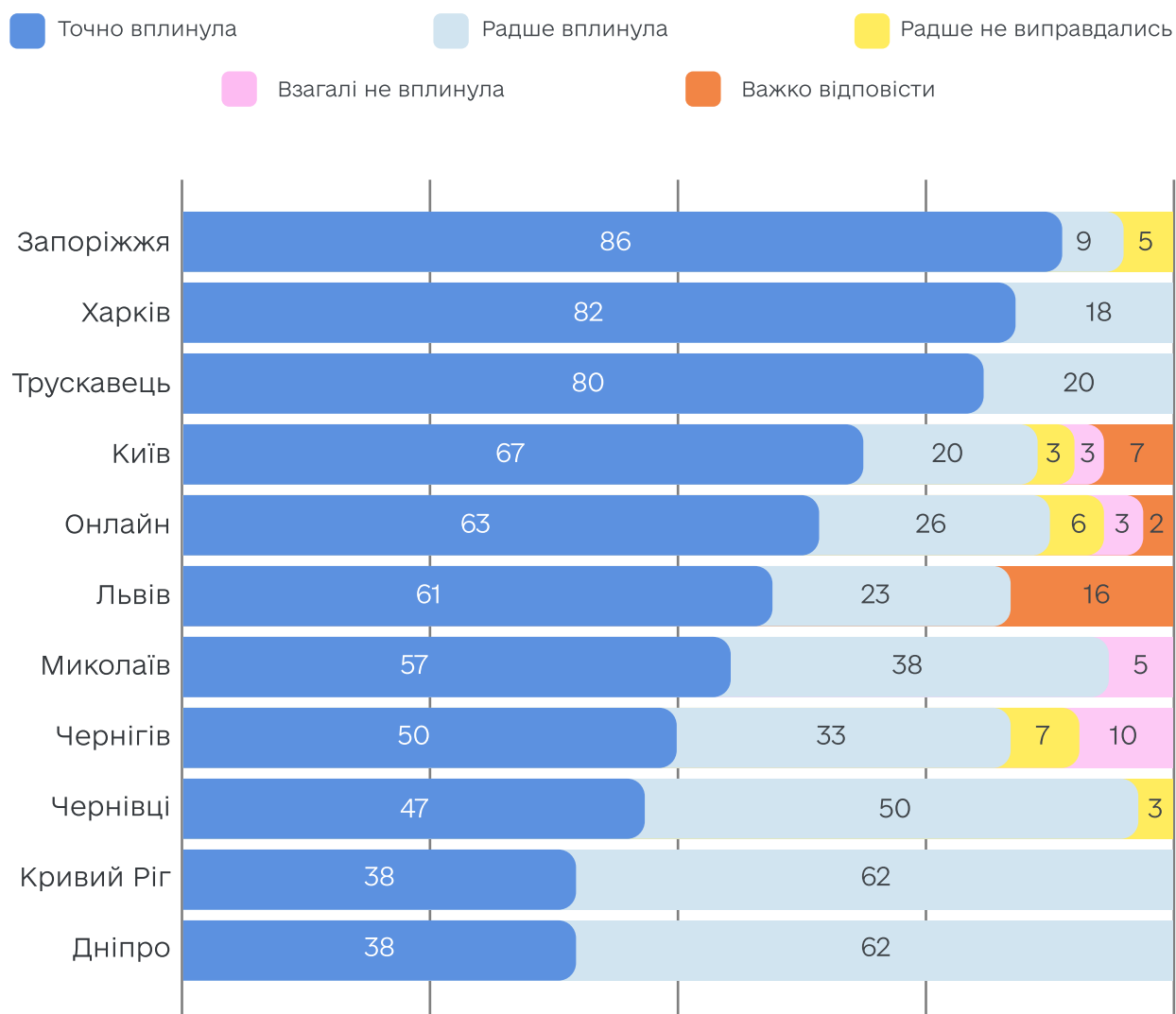

Рис.2 (у % до опитаних)

95% учасників програм позитивно оцінюють свої враження після отриманих послуг.

Враження клієнтів після отриманих послуг

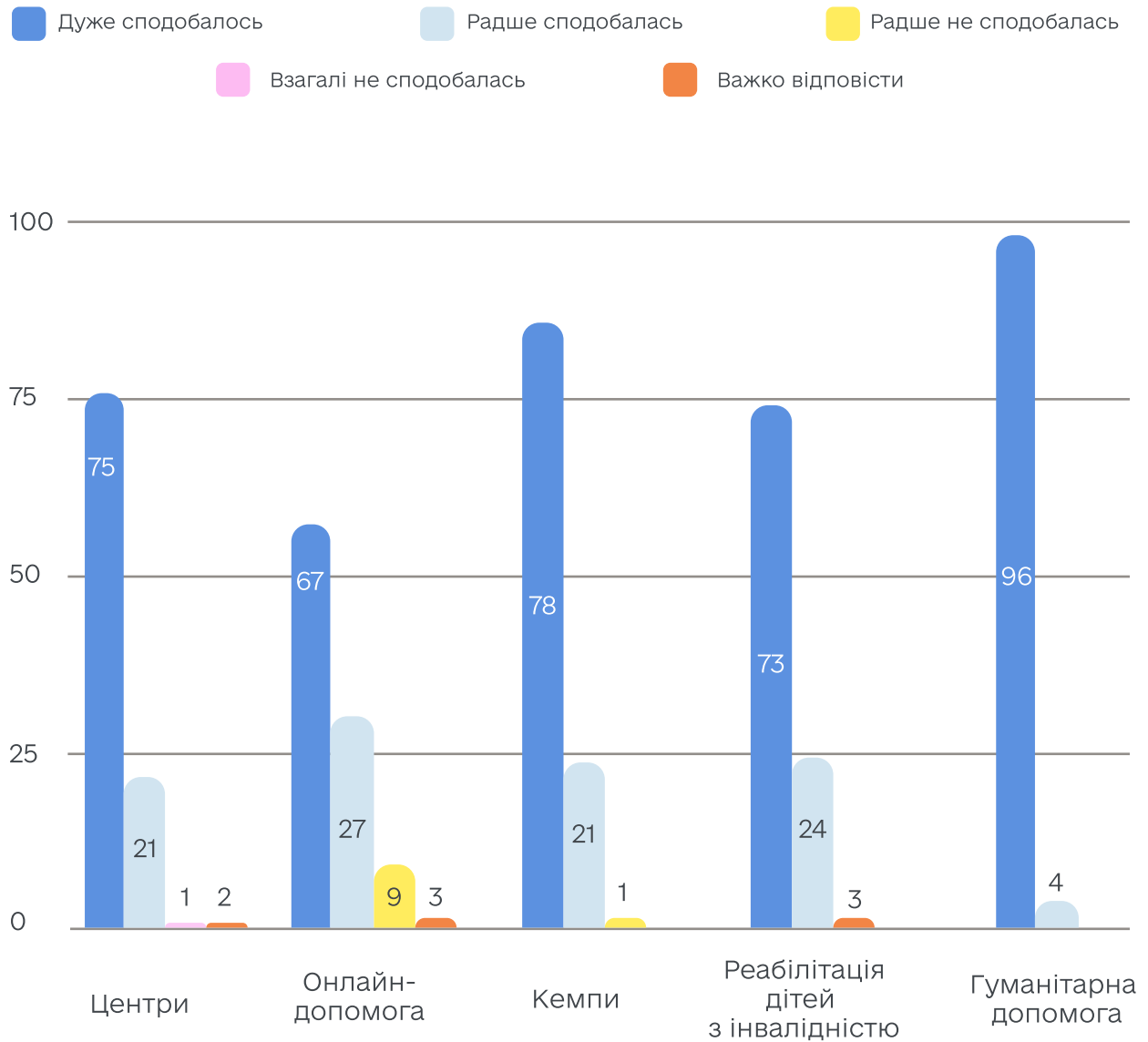

Рис.3 (у % до опитаних)

Оцінка клієнтами приміщення центрів

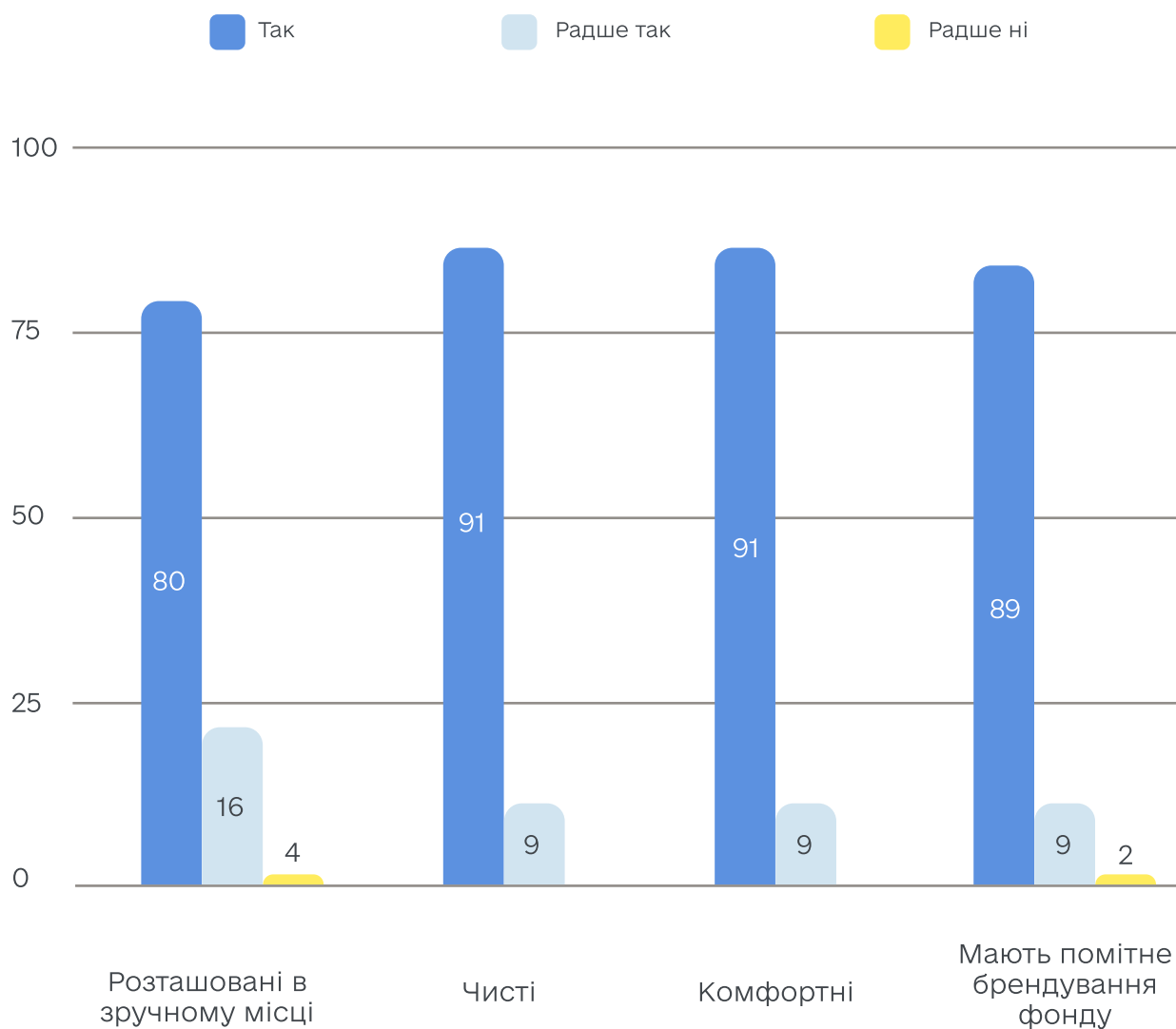

Рис.4 (у % до опитаних)

Також учасники програм, які отримували послуги у центрах, могли оцінити приміщення: наскільки вони чисті, комфортні, розташовані в зручному місці та мають помітне брендування Фонду. Більшість учасників програм позитивно оцінила всі зазначені показники (96–100 %).

Комунікація фонду

Етичні комунікації: принципи, яких ми дотримуємося та поширюємо

У 2024 році наша команда продовжувала посилену роботу у напрямку етичних комунікацій, а саме — створення безпечного, чутливого та відповідального простору для взаємодії з дітьми, особливо під час збору історій, інтерв'ю, фото- та відеоматеріалів.

Ми дотримуємося принципів етичного інтерв'ювання та створення комунікаційного продукту за участі дітей: отримуємо інформовану згоду, поважаємо право дитини та родини відмовитися, зважаємо на вік дитини, досвід й емоційний стан, потенційні ризики ретравматизації. Цими стандартами ми керуємося не лише у щоденній роботі нашої команди, а й активно поширюємо ці знання серед колег з громадського сектору, представників медіа, органів державної влади та інших партнерів. Ми переконані, що захист дитини та її права на голос, приватність і гідність — це спільна відповідальність усіх, хто працює поруч із дітьми або розповідає їхні історії.

У червні 2024 року в Києві було проведено очну сесію Training of Trainers (ToT) для 17 психологів із центрів фонду, які працюють із дітьми, постраждалими від війни. Тренінг «Етичне інтерв'ю з дітьми під час війни» провели авторка методології Наталя Масяк та комунікаційна експертка Ольга Тимченко. Це була не просто передача знань — сталася зміна підходу, зміна оптики. Після київської сесії кожен із учасників провів локальні тренінги у своїх містах: Харкові, Миколаєві, Дніпрі, Чернігові, Чернівцях, а також двічі у Львові та тричі у Києві. Таким чином, методологія поширилася у шість регіонів, набуваючи життєздатності й адаптивності в локальних контекстах.

Також було проведено серію тренінгів для медійників. Загалом упродовж червня–листопада 2024 року відбулося 10 навчальних сесій: 2 для фахівців національного рівня (журналістів і продюсерів у Києві), та 6 у регіонах (Чернігів, Харків, Миколаїв, Дніпро, Чернівці, Львів). Спочатку було заплановано лише 6 сесій, але через високий попит ми розширили програму. Окремо варто відзначити, що в Києві ми провели також сесію для комунікаційних фахівців з неурядових організацій, які працюють із дітьми. Це стало відповіддю на актуальний запит: як комунікувати дитячі теми без шкоди, з повагою до гідності та безпеки дитини?

Загалом навчання пройшли 98 журналістів та фахівців з комунікацій. Це на 63% більше від запланованої кількості (початково ми орієнтувалися на 60 осіб). 100% учасників після проходження тренінгу повідомили про підвищення рівня своїх знань. За шкалою від 1 до 10 середній показник до тренінгу становив 5,7, після — 8,9. Це означає, що учасники не просто дізналися щось нове, а суттєво переосмислили власну практику.

На фоні зростаючого інтересу з боку іноземних журналістів, які працюють в Україні, але не володіють українською, було прийнято рішення створити повноцінний відеокурс з англійськими субтитрами. Цей ресурс забезпечить довготривале поширення методології серед ширшої аудиторії – не лише в Україні, а й у міжнародному професійному середовищі. Його реліз запланований на червень 2025 року.

Таким чином, завдяки тренінговому компоненту українські та іноземні медіа, а також громадські організації отримали змогу більш відповідально висвітлювати чутливі теми, уникаючи повторної травматизації, віктимізації та експлуатації дитячого досвіду. А команда психологів фонду – поглибила свій підхід до діалогу з дітьми, в основі якого довіра, етична присутність і повага до дитячого голосу.

Психоедукація: один із найзатребуваніших продуктів серед нашої аудиторії

Також протягом 2024 року наша команда продовжила активну просвітницьку роботу в царині загальної психоедукації суспільства з метою підвищення обізнаності про психічне здоров'я і необхідності своєчасної психологічної та психосоціальної допомоги дитині та батькам, які переживають складний досвід війни.

Наш психоедукаційний контент, якісно втілений через ілюстративні дописи в соціальних мережах та розлогі матеріали в національних та регіональних медіа, став одним із найбільш затребуваних не лише серед наших бенефіціарів, а й серед професійних кіл освітян, соціальних працівників, представників інклюзивно-ресурсних центрів тощо.

Психоедукаційні дописи в соціальних мережах фонду стали однією з найпопулярніших рубрик, що набирає сотні, нерідко й сотні тисяч поширень.

Ми отримували численні позитивні відгуки від адміністрацій шкіл та інших навчальних закладів. Приміром, вони роздруковують нашу ілюстровану психоедукацію як інформаційні постери та використовують її для подальшої роботи з дітьми та батьками.

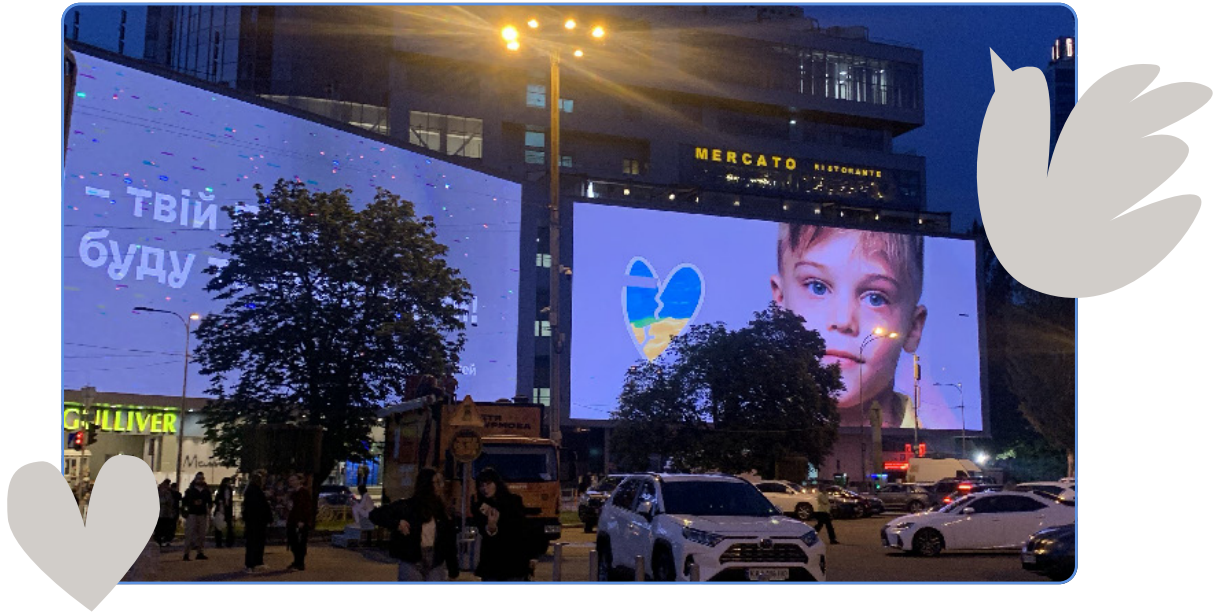
Експертиза наших психологів також високо цінується журналістами. А психоедукаційні матеріали, базовані на експертній думці наших психологів стали регулярним форматом роботи нашої організації з провідними українськими та західними медіа.

Важливі кампанії, реалізовані у 2024 році:

- Інформаційна кампанія «Діти мріють» спільно з Київською міською державною адміністрацією, у межах якої українські діти з сітілайтів та білбордів ділилися своїми мріями під час війни.

- Інформаційна кампанія до Дня захисту дітей, для якої спеціально разом з дітьми було відзнято відео на вірш «Тут були ми» відомого українського поета та військовослужбовця, а також великого друга нашого фонду Артура Дроня. Ця відеопоезія — візуалізація ніжного, крихкого дитинства, яке триває упродовж війни. Цим відео команда «Голоси дітей» хотіла нагадати про важливість турботи про тих, хто вимушено зростає під звуки сирен. Воно зібрало понад 200 000 переглядів у соціальних мережах фонду та на ютубі, а також близько 4 млн охоплення під час його демонстрації на найбільшому екрані України та Європи — екрані ТРЦ «Гулівер», який є нашим добрим партнером.

- Соціальна кампанія «Діти-супергерої» до дня поінформованості про стрес. Це короткі відеоролики, у яких наші маленькі супергерої та супергеройки показували прості заспокійливі техніки, які можуть допомогти як іншим дітям, так і батькам впоратися з емоційними викликами. Лише в соціальних мережах фонду це відео набрало понад 250 тисяч охоплення.

Присутність фонду в медіа у 2024 році

263

згадки в українських національних ЗМІ

47

згадок в іноземних ЗМІ

134

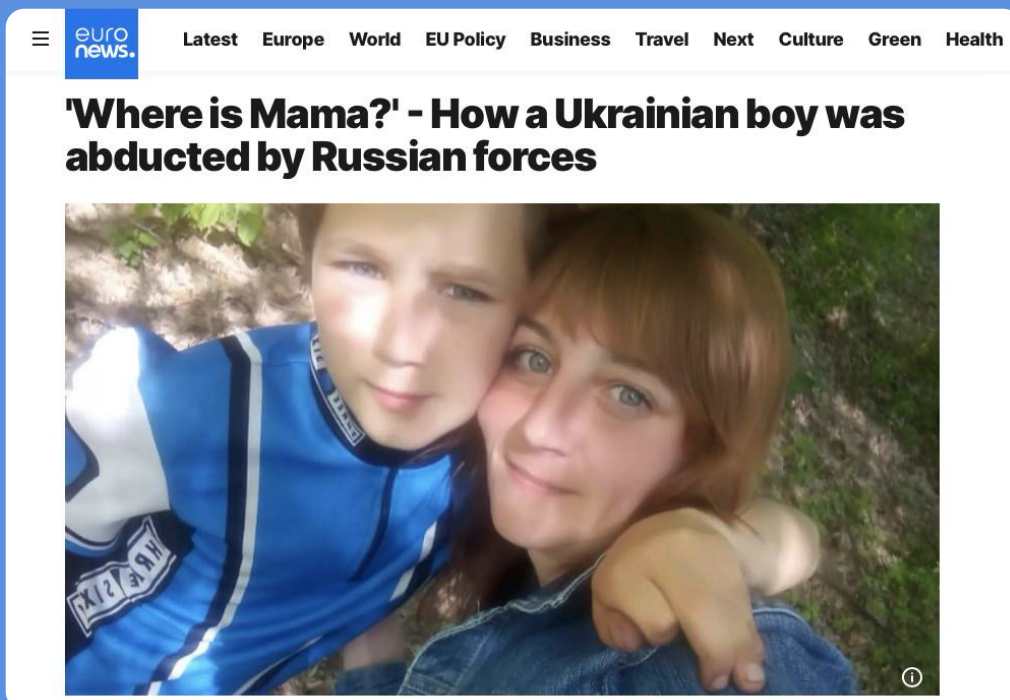
згадки в регіональних ЗМІ

Топ-згадки в медіа

1.

Euronews

['Where is Mama?' – How a Ukrainian boy was abducted by Russian forces](#)

2.

The Daily Mirror

The heartwarming way Ukraine's war kids are getting their childhoods back

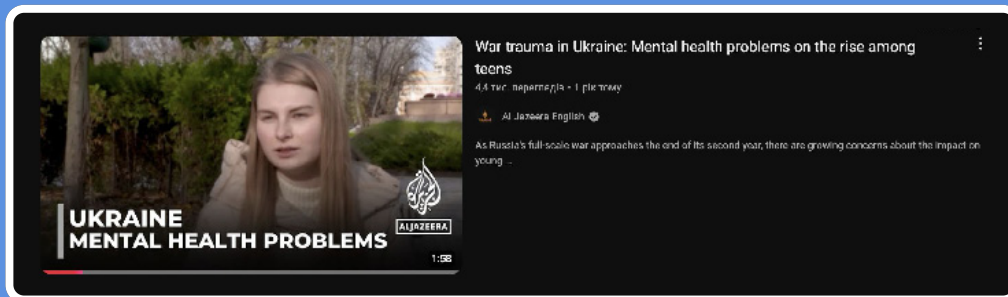
3.

The Huffington Post

Il rapporto sui bambini ucraini deportati in Russia. "Colpito soprattutto chi viveva in famiglie vulnerabili"

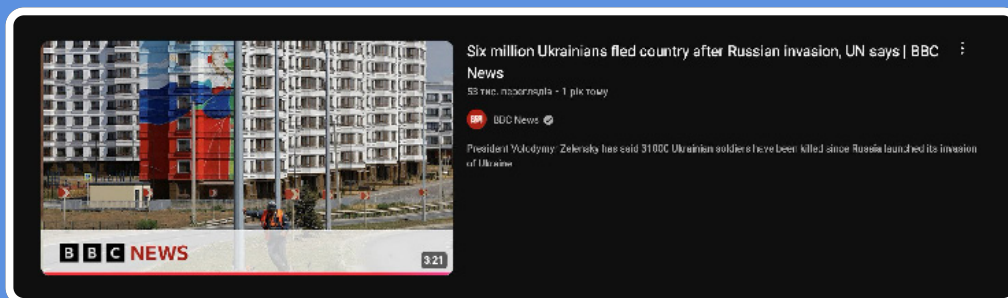
4.

Al Jazeera English

[War trauma in Ukraine: Mental health problems on the rise among teens](#)

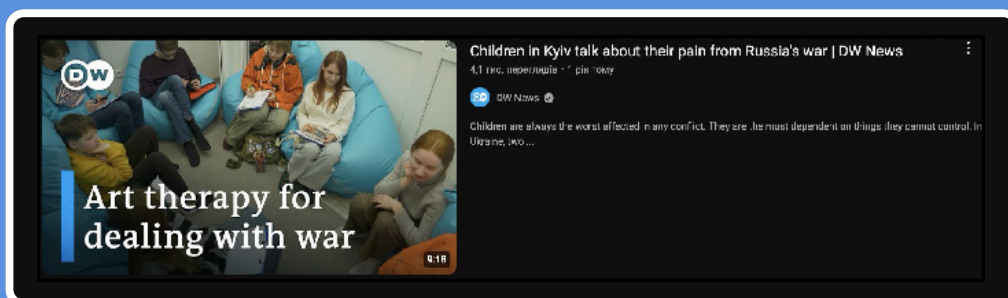
5.

BBC Global

[Six million Ukrainians fled country after Russian invasion, UN says | BBC News](#)

6.

DW News

[Children in Kyiv talk about their pain from Russia's war | DW News](#)

7.

Delfi

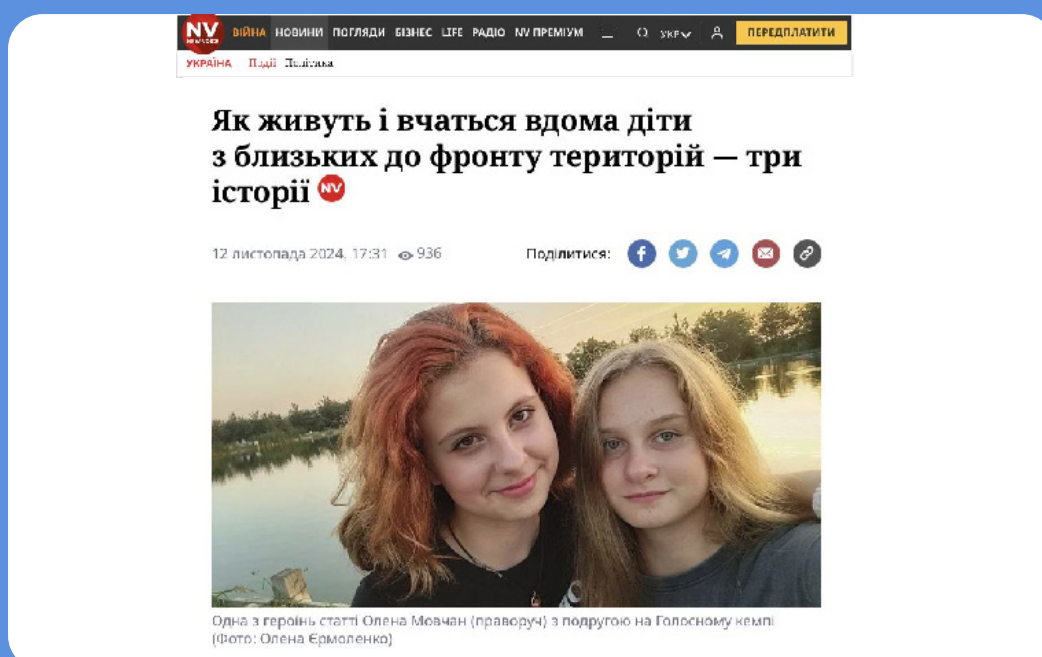
Бєрну квєлєкє вєлєшєнєс – Putina нєвє. Intervija ar бєрну тєсїбу єктївїстї no Ukrainas

8.

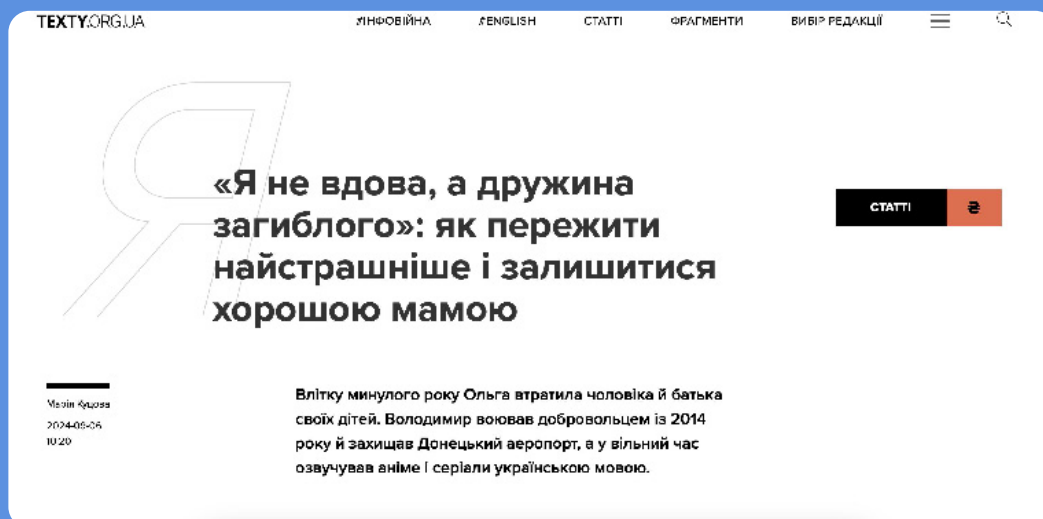
NV

Як живуть і вчаться вдома діти з близьких до фронту територій — три історії

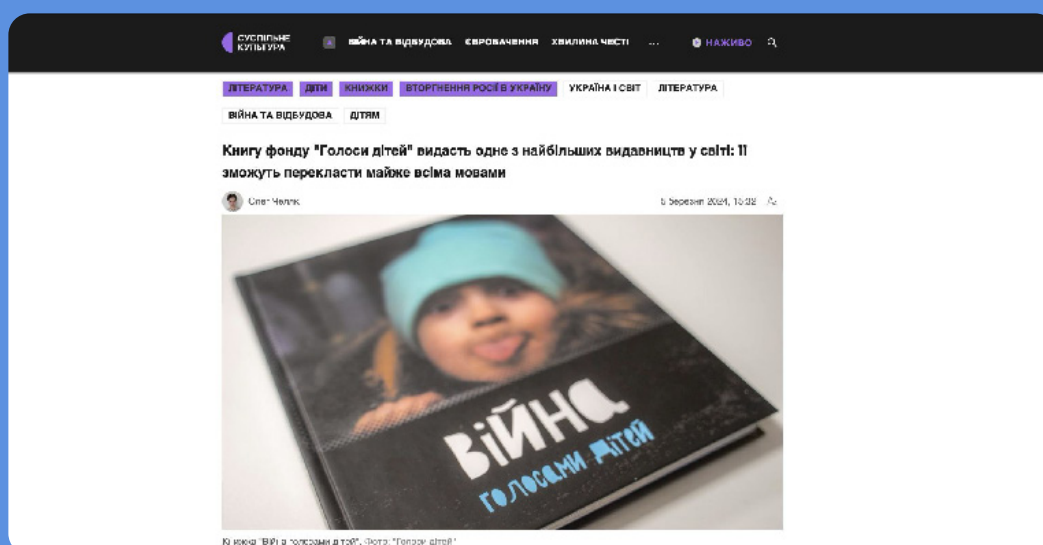
9. Texty

«Я не вдова, а дружина загиблого»: як пережити найстрашніше і залишитися хорошою мамою

10. Суспільне

Книгу фонду «Голоси дітей» видасть одне з найбільших видавництв у світі: її зможуть перекласти майже всіма мовами

11.

Еспресо

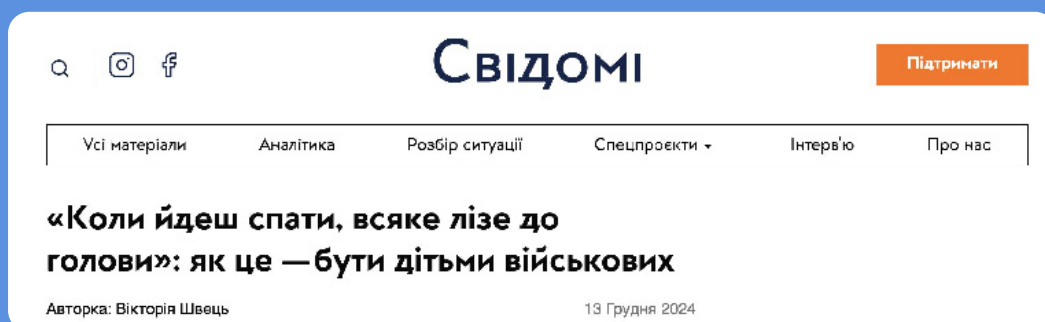
Повернуті діти: чого ми не знаємо про тих, хто виїхав з окупації чи з Росії

12.

Свідомі

«Коли йдеш спати, всяке лізе до голови»: як це — бути дітьми військових

Наша спільнота в соцмережах: цифри та динаміка

*приріст за 2024-й рік

Охоплення й перегляди нашого контенту в 2024 році

Facebook	9 584 000 (+1 089 000)*
LinkedIn	90 300 (+ 36 300)*
Instagram	1 841 000 (+1 441 000)*
TikTok	2 000 000 (+600 000)*

*приріст за 2024-й рік

Драйвером і справжнім серцем нашої комунікації завжди були історії

Живі, чесні, зворушливі історії — вони народжуються зі щоденного досвіду дітей, родин, психологів, волонтерів, усіх, хто поруч. Саме через історії ми можемо бути почутими, донести складне простими словами, достукатися до серця. Вони об'єднують навколо спільних цінностей, допомагають побачити дитину за сухими фактами, зрозуміти біль, надію, силу. І саме вони — те, що найбільше запам'ятовується, надихає й веде за собою.

Зокрема, історія 16-річної Ані Коваленко з Харкова загалом збрала близько 2 000 000 охоплення. Цю історію дівчинка зняла сама, щоби розказати про своє життя у прифронтовому Харкові й велику мрію: стати архітектором та відбудувати своє рідне місто.

Повна
історія
Ані:

«Голосний подкаст» — територія важливих розмов про дитинство

У 2024 році ми створили п'ятнадцять епізодів «Голосного подкасту» — флагманського авторського інформаційного продукту Фонду

Його ведучі — співзасновники Фонду **Олена Розвадовська** та **Азад Сафаров**. У подкасті вони говорять про дитинство, яке впливає на дорослих, і про дорослих, які впливають на дитинство. Це відверті й глибокі розмови з фахівцями у сферах дитинства, правозахисту, психічного здоров'я, а також із дітьми, відомими батьками та іншими експертами, які щодня стоять на варті дитинства українських дітей.

Гостями «Голосного подкасту», зокрема, стали правозахисниця та лауреатка Нобелівської премії Олександра Матвійчук, телеведуча та мама трьох дітей Марічка Падалко, експертка Регіонального центру прав людини Катерина Рашевська, режисерка Марися Нікітюк, поет та військовослужбовець Артур Дронь та інші.

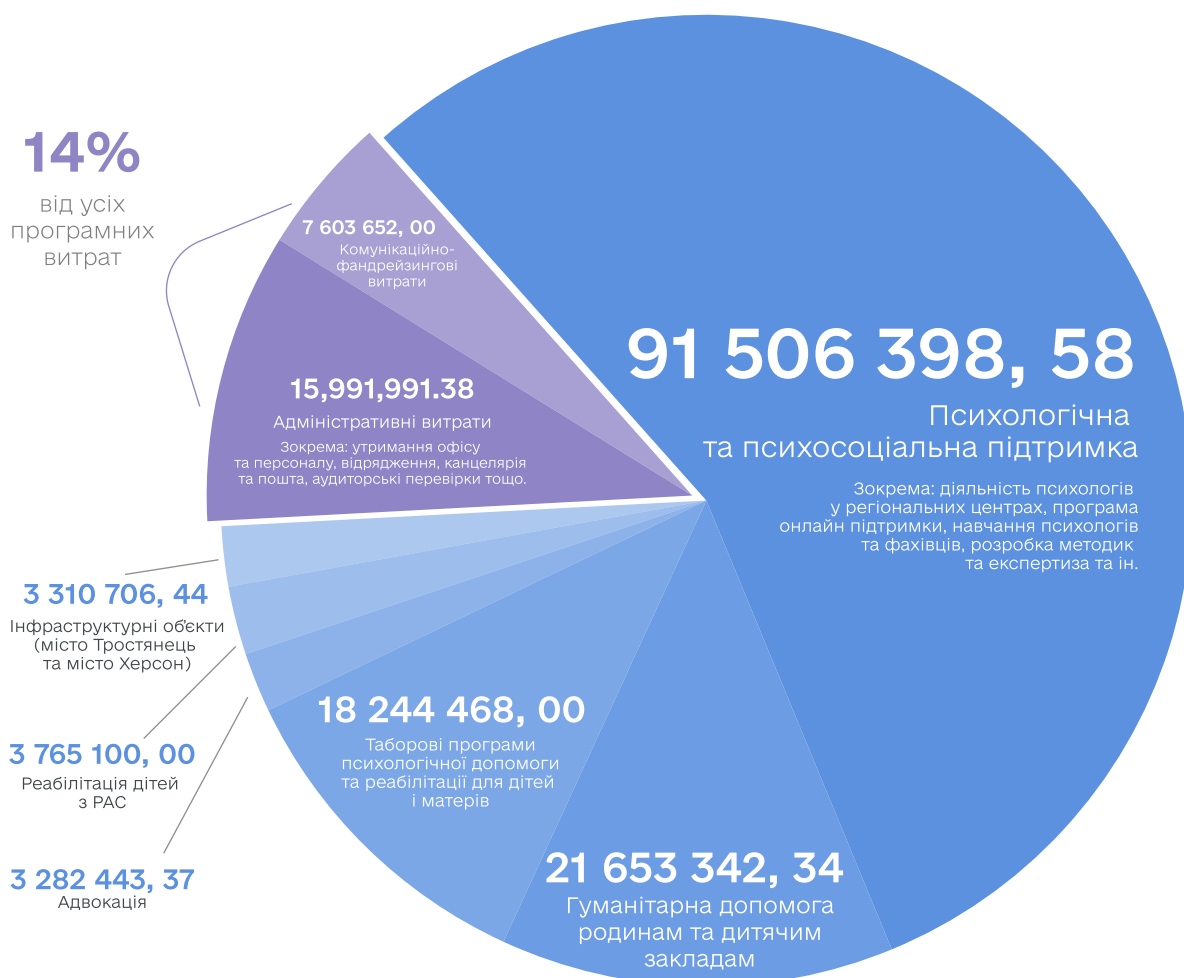

Фінансові показники

Довіра та підтримка – це найбільша шана для фонду, яку він може отримати від своїх партнерів. Уже більше 3 років триває повномасштабна війна. За цей час нас підтримали сотні організацій, компаній, серед яких як представники міжнародного, так і українського ринків. Це неурядові організації, представники бізнесу, посольства, зірки, індивідуальні донори. Є ті, хто з нами від самого початку і досі підтримує нас. А є й ті, хто став нашим партнером у 2024 році, і це не менш важливо, адже війна триває, а попереду ще довгий шлях післявоєнного відновлення. Ми цінуємо кожного і не перестаємо дякувати за віру в нас, в Україну та підтримку на благо дітей України.

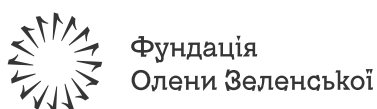
Щороку ми проводимо незалежний аудит нашої діяльності. Наша прозорість – це основа довіри донорів.

Загальний бюджет 2024 року – 165 358 102, 11 грн

Загалом програмні витрати: **141 762 458,73**

Донори, які підтримали фонд у 2024-му році

Бізнес-партнери, які надали суттєву підтримку фонду:

KORMOTECH

ARZINGER

Ми вдячні всім, хто підтримує фонд «Голоси дітей»! Кожен ваш внесок безцінний, а те, як ви часом збираєте кошти, вражає до глибини душі. Це лише маленька дрібка історій про сміливі, талановиті, креативні та спортивні збори для нашого фонду:

Rick Green із Великобританії пропонував сміливцям за донат стрибнути із парашутом у тандемі. Таким чином йому вдалося зібрати понад **10 тисяч фунтів стерлінгів**.

Румунський стендап-комік Віктор Патраскан дав концерти у Києві та Львові й зібрав близько **11 тисяч євро** для «Голосів дітей».

Ед Тапп з Великої Британії та австралійці Гіт Райан і Генрі Йейтс за 16 днів проїхали на велосипедах понад 3 тис. км дорогами 9 країн. Їхній благодійний внесок у наш фонд — понад **9 тисяч доларів**.

А дівчинка Віолетта з початкової школи в Лондоні організувала збір під назвою «Share a Story Day». Вона закликала учнів принести по одній улюбленій книжці в школу на благодійний ярмарок, щоб інші діти могли ці книги купити. Після ярмарку Віолетта передала «Голосам дітей» **£2434**.

Дякуємо за вашу підтримку та довіру!

